

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Megyédélre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes számú helyben és utólag 10 fillér.

Főszerkesztő: **Dr. PAP ZOLTÁN**
Szerkesztő: **EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM: 700.
Kiadóhivatal 700.

A városi tisztviselők.

Budapest, május 11.

Azt a tudósítást, mely a városi tisztviselők országos kongresszusáról számol be, figyelemmel olvastuk el; a tisztviselők panaszait és kéréseit — úgy formájukban, mint lényegükben — jogosnak és megokoltak tartjuk. Hogy a törvényhozáshoz és a kormányhoz fordulnak, szintén nem kifogásoljuk.

De meglepő, hogy nem fürkésztek a tisztviselők mostani helyzetének okait. Mert az, hogy egy városi tisztviselőt úgy javadalmazzanak, mint amilyenről példákat soroltak föl a kongresszus szónokai, nem lelheti abban magyarázatát, hogy Magyarországon nem javadalmazzák a hivatalnokokat érdemük szerint. A tisztviselők átlagos fizetése még a közép színvonalát sem üti meg annak a javadalmazásnak, melyet munkájukért jogosan megkívánhatnak. De az a fizetés, melyet némely város tisztviselőinek ad, egyenesen megdöbbentő.

Nyolczszáz-kilencszáz koronából nemcsak megélni nem lehet, de becsületes ember sem maradhat mellette az ember. Hogy lehet ilyen hivatalnoktól pontosságot, becsületességet, hűséget, sőt némelykor önfeláldozást is követelni? Mégis fölmerül a kérdés, hogyan lehetséges ez? A kongresszus tagjai ezt nem kutatták. Azt gondoljuk, hogy ez szoros össze-

függésben van a városok helyzetével. Nem a városok anyagi helyzetére gondolunk itt; mert vannak dús gazdag városok, melyeknek ügyeit majdnem koldussoron élő tisztviselők intézik. Hanem a városok helyzetére általában gondolunk. Nem újság, hogy a magyar városok nem foglalják el azt a helyet, mely őket megilletné. Élet, forgalom, lüktető élet, mely a vidéki centrumokat jellemezni szokta, alig buzog bennük. Kétségtelen, hogy ennek egyik oka abban a törekvésben rejlik, mely a nemzeti egységet célozza. Abban a vágyakozásunkban, hogy Magyarország nemzeti egységét minél szorosabbra fogjuk, a centralizáció hívei voltunk. Budapestről sugároz szerteszét a fölpezsdülő élet minden energiája. A városoknak már nem sok jutott.

De hát ez nem lehet egyetlen oka a városok petyhüdttségének. Hiszen Franciaországban például még erősebb az összpontosítás, mint nálunk; mégis Lyon, Lille, Orleans, Besancon (a tengeri kikötőkről nem is szólva) olyan középpontok, melyektől még Budapestnek is van irigylenalója.

Sokkal élesebben vág a vidéki városok életébe a gazdasági termelés foka. Ott, hol az őstermelés korlátlanul uralkodik, nem jegezesedhetnek ki vidéki középpontok. Csak az indusztriának van meg az a bővös ereje, hogy városokat

emel ki a földből, felduzzasztja őket és szétrepesztí szűk kereteiket. Hány magyar vidéki városon utazhatunk keresztül anélkül, vagy füstölgő gyár-kürtő szűrődna bele az égboltozatba? Csendesség, nyugalom, pihenés mindenfelé; ha a gyerekek nem játszanának az utcaporában és az urak a kaszinóban, azt lehetne hinni, hogy kihaltak ezek a városok.

Magától értetődik, hogy az ilyen municipiumok nem sokat törődnek tisztviselő-karukkal. Majdnem lukszusnak tekintik azt, mit külföldön mindenkifelett valónak tartanak: jó, képzett, művelt, csak hivatásának élő tisztviselő-kart. Képzettség és jóság dolgában a mieinknek nem kell senki előtt szégyenkezniük, hanem a javadalmazásuk olyan... amilyen a város. Vértelen, összeaszott, az életben nem bizó, energiát nem ismerő város képes csak arra, hogy tisztviselői nyomoruságát nyugodtan nézze.

Azt hisszük, hogy ez a helyzet alig fog megváltozni, míg az ipar a fejlődés vonalába nem sodorja a városokat. Iparról, nagy, hatalmas iparról pedig nem lehet szó mindaddig, míg az önálló vámterületet meg nem kapjuk. Világos, hogy a városi tisztviselők addig nem várhatnak. Nem kitüntetésokról, ordókról van itt szó, hanem a gyomorról — ez pedig nem vár, hanem parancsolólag követelődik. A törvényhozás csak köte-

A t. Házból.

1. Gyűjtik a tábort.

Amikor beérkeztünk a Házba úgy déli 12 óra tájban — az ember a hétfői parlamenti szokásokhoz alkalmazkodik — azt vettük észre, hogy valami mozgolódás van az alkotmánypárti hatvanhetes folyosón. Talán a Kossuth Ferencz pécsi szoborbeszéde miatt, hogy az egész ország negyvennyolczas lesz. Talán, hogy Hellebronth Gézát, mint az összejelentlenség bizottság tagját megeskették s a hölgyek a karzaton azt hitték, hogy most mindjárt dánosi tárgyalás lesz és amikor kérdezték, hogy a többi képviselőket miért nem esketik meg, hogyha nincs dánosi tárgyalás, Zboray Miklós válaszolta:

— Mert a többinek eskü nélkül is hisznek.

A mozgolódást okozhatta az egyik vagy a másik is, de bizonyosan nem lehetett eligazodni rajta. De azt hallottuk, hogy gróf Semsey László eképpen állítja meg egyik barátját:

— Csak annyira ne légy felháborodva, hogy hazamenj.

— Pardon, itt maradok, okvetlen itt maradok...

— Akkor, tessék...

Tulságos tapogatózás nem kellett hozzá, megtudni, hogy az ittmaradás a legfontosabb dolog s néhány lépésnyire már arról is értesülhetünk, hogy a mai nap az a nevezetes nap, amikor a házszabályok új módosítását, a 255-ik paragra-

fust kipróbálják, vagyis százötven aláíró gyűtlenek az indítványra, hogy a költségvetés tárgyalására mondják ki a sürgősséget. Ivetek hordanak szerteszét. Ugyanazokat az iveteket, melyekről a múlt héten még azt gondolták, hogy koalízióbontási műveletre vannak szánva. E perczen legfontosabb volt összeszerezni százötven aláíró s ezenkívül itt tartani az aláírókat, hogy amikor a neveket felolvassák, jelen legyenek.

Nehéz sor volt. A vagyonosabb képviselők bizalmatlankodtak. Olvasható neveket kértek tőlük, s annál inkább megnézték a papirost, hogy vajjon nem váltó-e.

Rég nem látott férfiak sétálgattak a folyosón. Nyegre László botra támaszkodva jött el. Mikszáth Kálmán a hatvanhetes középső pamlagára telepedve fogadta interviuvoló hódolóit. Az ivet tréfiából odavitték báró Bánffy Dezsőhöz is, aki azonban nem írta alá s azt mondta, hogy elég az ő beszédéhez a négy órás ülés is. (A más beszéde pedig amugy se ér sokat — Bánffy-nak.)

A tábor elég gyorsan gyűlt. Meg is lepte az embereket, hogy éppen hétfői napon vállalkoznak ilyen dologra, amikor rendszerint legkevesebben jönnek a Házba. Csakhogy tudni kellett egyet-mást. Hogy a vidékre táviratok mentek „fontos parlamenti ügyben”. A rossz nyelvek az is beszéltek, hogy ötven korona utazási költség is mellékeltetett a titkos alapból. Aztán a miniszterek mind előttek hivatalukból

és hátrahagyták, hogy akik keresik őket, azokat küldjék a képviselőházba. Szerényi, kinek a legtöbb kundschaftja van, szintén ideirigáltatta az embereket. Sebaj. Egy aláírás nem sok. Ésetleg le lehet tagadni a nagykorúságot. De a marasztalás már súlyosabb. Amikor aláírták az ivet, csak akkor tudták meg, hogy nemcsak ma, hanem holnap és holnapután is itt kell lenniük mindaddig, amíg ténylegesen meg nem történik az új rend behozatala, hogy nemcsak délelőtt tíz órától délutáni két óráig, hanem délután négy órától nyolcz óráig is üléseznek. Ha ez meglesz, azután mindenki elmehet mulatni és itthaghatja a beszélőket.

Most éppen Maniu Gyula szónokol odabent. Stilszerű eset, mert ugyanaz a Maniu a reviziós tárgyalások idején felvetette volt a kérdést, hogy lesznek-e hálótermek és fürdőszobák az esti ülések alkalmára. Most békét hagy az ügynek, hisz a költségvetést tárgyalják. De mégis olyakat mond, hogy egyetlen hallgatója bele-szól:

— Lipótmezőre való beszéd.

Justh Gyula is rendreutasítja és hivatkozik rá, hogy tilos kifogásolni a törekvést, hogy az állampolgároktól megkövetelik, hogy tanulják meg a magyar nyelvet.

Semmiféle törvényben nincs benne e követelés jogossága — veti ellene a szónok — és Justh Gyula nem firtatja tovább a kérdést.

Többé nem ügyelnek rá. Mindenkit az érdekel, hogy hány aláíró gyűlt össze s egymás-

lességét fogja teljesíteni, ha a városi tisztviselők anyagi helyzetét rendezik.

A magyarságnak és a nemzeti eszmének olyan falanksza, mint amilyen a magyar városi tisztviselői kar, megérdemli.

Budapest, május 11.

A képviselőház holnap, kedden délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a költségvetés tárgyalását. Az ülés elején dönt a Ház a Hoitsy Pál által benyújtott sürgősségi indítvány felett, mely a költségvetésre a sürgősséget kéri kimondani.

A szövetkezett pártok vezérlőbizottsága ez uton kéri a szövetkezett pártok tagjait, hogy a holnapi ülésnek már a kezdetén jelenjenek meg.

Darányi és államtitkárai a királynál. Bécsben a király a mai általános kihallgatások alkalmával fogadta Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert, Mezőssy Béla földmívelésügyi államtitkárt, akik a kiegyezés alkalmából való kitüntetésükért, továbbá Ottlik Iván földmívelésügyi államtitkárt, aki kinevezéséért mondott köszönetet. A földmívelésügyi miniszter ma délután 3 órakor visszautazott Budapestre.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel Budapestre érkezett. A bán első sorban Josipovich Géza horvát minisztert kereste fel, akivel együtt délelőtt 10 órakor a képviselőházba ment. Itt először Wekerle Sándor miniszterelnök referált a horvát helyzetről, majd rövid ideig Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterrel és Popovics Sándor államtitkárral tanácskozott. A miniszterelnökkel folytatott tanácskozását délből rövid időre megszakították, hogy a miniszterelnök részt vehessen az első sürgősségi indítvány betervezésében. Az indítványt aláírók névsorának felolvasása után Wekerle Sándor visszament szobájába, ahol nyomban újra felvették a tárgyalások fonalát. A bán a horvátországi választói jog kérdése hozta Budapestre. Báró Rauch Pál állja ígését, amelyet hivatalba lépésekor tett, s arra az időre, amikor a magyarországi választói jog reformja elkészül, ő is elő akarja terjeszteni a ma-

gyartól teljesen független horvátországi választói jogot. Jól informált politikai körökben azt állítják, hogy Czrnkovich bánhelyettes minapi budapesti tartózkodása szintén a horvátországi választói jog reformjával volt összefüggésben. A beavatottak értesülését az a körülmény is igazolni látszik, hogy Czrnkovich hosszabb látogatást tett gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterrel és Popovics Sándor pénzügyminiszteri államtitkárral a vasúti és pénzügyi kérdések ügyében tanácskozott. a bán.

Josipovich Géza horvát miniszter arra a kérdésre, miről folyt a tanácskozás, ezt a választ adta:

— Folyó ügyekről beszélünk, az adótörvényről és egyes pénzügyi kérdésekről. Ameddig én jelen voltam a tanácskozáson, sem a horvátországi választói jogról, sem a bécsi, sem a horvát diákok ügyéről nem esett szó.

Báró Rauch ezt mondta a tanácskozásról:

— Több pénzügyminiszteri rendelet érkezett le Zágrábba az adóvégrehajtás és egyéb pénzügyi intézkedés dolgában. E rendeleteket összhangba hoztuk Horvátország autonómiájával és erről tettem jelentést a miniszterelnök urnak, akinek egyéb folyó ügyről is jelentést tettem. A helyzet különben Horvátországban nem változott. Egy dolog bizonyos, hogy a horvát sajtó rendkívül támadó módon lép föl.

A bán ma este visszautazott Zágrábba, de tíz-tizenkét nap múlva ismét Budapestre érkezik, hogy Wekerle Sándor miniszterelnökkel, ha a bécsi közös miniszteri tanácskozások befejeződtek, folytassa a tárgyalásokat. A horvátországi ügyek dolgában ebben az időben igen fontos elhatározások várhatók.

Az ülések meghosszabbítása. A képviselőház mai ülésen terjesztettek be első ízben az új házszabályok alapján sürgősségi indítványt. Tegnap és tegnapelőtt a szövetkezett pártok elnökségei táviratilag hívták meg a mai ülésre a képviselőket s ennek az intézkedésnek volt az az eredménye, hogy dél felé szokatlanul nagy élénkség volt a Házban. Az aláírók gyűjtését már az ülés megnyitása előtt megkezdtek és déli tizenkét órakor Hoitsy Pál már átadhatta a sürgősségi indítványt százhatvankét aláírással Justh Gyula házelnöknek. Az új házszabályok értelmében aztán nyomban felolvasták az alá-

írók neveit, akik közül 158 képviselő volt jelen a Ház ülésén. Az elnök ennél fogva holnap reggelre tüzte ki az indítvány tárgyalását, amely közvetlenül a jegyzőkönyv felolvasása után kezdődik s amelynek során két képviselő az indítvány mellett, kettő pedig ellene szólhat fel. Ezután megszavazzák a sürgősséget, majd 150 képviselő nyomban új indítványt nyújt be s kéri az ülések tartamának három órával való meghosszabbítását. E szerint az ülések reggel 10 órától 2-ig és délután 4 órától 7-ig tartanak. Az első délutáni ülés csütörtökön lesz.

A tisztí fizetések felemelése. A jövő vasárnapra van tervbe véve az a közös miniszteri tanácskozás, amelyen véglegesen meg akarják állapítani a jövő évi közös költségvetést. A legutóbbi bécsi tanácskozások alkalmával tudvalevőleg a hadügyi költségeloirányzat dolgát nem tisztázták, ahová a tisztí fizetések felemelése is tartozik. Azóta az osztrák politikai körökből állandóan olyan hírek keltek szárnyra, hogy ebben a tekintetben már kompromisszum jött létre, amelynek az a lényege, hogy meglesz a tisztí fizetésfelemelés. A bécsiek részéről nagy kegyesen engedményképpen kijelentik, hogy a fizetésfelemelést nem kívánják visszaható erővel, megelégszenek azzal, ha erre az esztendőre csak pótlék alakjában kaphják meg a tiszték a nagyobb fizetést. Bécsi tudósítónk jelenti ma ugyanis, hogy osztrák információ szerint a tisztí fizetések felemelésének valószínűleg nem lesz visszaható ereje. Fölmerült ugyanis az a terv, hogy visszaható erő helyett 1909. évre a katonatisztek kárptólás fejében olyan összeget kaphanak, amely megfelel az elmaradt egy évi emelésnek, mert ilyen módon a tisztikar nem vesz semmit és a megoldás eképpen simán mehet.

A német nagykövet Budapesten. Tschirschky Henrik bécsi német nagykövet ma este Budapestre érkezett, ahol több napot szándékozik tölteni. A német nagykövetnek ez a látogatása, bárha pusztán udvariassági ténynek mondják a magyar kormány tagjaival szemben, politikai körökben kellemes feltűnést keltett. A nagykövet budapesti időzése alatt meg fogja látogatni a minisztereket és összekötöttseket fog keresni az előkelő budapesti társaság tagjaival. Első eset ez, hogy valamely külállam képvisel-

után jelentik: Most százan vannak . . . százhuszan . . . százötvennyolczan . . . Hohó! . . . hisz ez már több, mint százötven, több, mint amennyi kell . . . De még gyűlnek, mindaddig szaporodnak, amíg százhatvanheten irták alá . . . Tehát hatvanheten, örvendenek az alkotmánypárton . . . mi győzünk . . . Több nem kell . . .

Maniu bevégezte a beszédét, az elnök felüggesztette az ülést, hogy előkészülhessenek a történelmi pillanatra.

A szünet után hosszasan csengettek. A se-reghajtók betereték a képviselőket.

* * *

II. Rien! Nincs tovább!

Amikor megint megnyitották az ülést, a padsorok telve voltak. Justh hangos szóval jelentette, hogy Hoitsy Pál százötvennél több aláírással sürgősségi indítványt nyújtott be a költségvetés tárgyalására.

Sürgősségi indítvány! Az új szó megfogja a figyelmet. Attól a pillanattól, amint kimondott, számítódik a parlament új tárgyalási rendje. Éppen Hammersberg László kellett hozzá felolvasó jegyzőnek, aki úgy dörög, mintha a végkéletet hirdeté ki és felolvassa az aláírók első nevét:

— Gróf Andrássy Sándor!

Utána következik a többi. Alig kettő-három négyzet. Az itt levők sorba mondják:

— Jelen!

A balpárt tamáskodik olykor.

— Ellenőrző párt! — adja meg neki a titust az alkotmánypárt.

Egy névhez megjegyzést fűznek a disszidensek:

— Ezt még sohase láttuk!

Mikszáth Kálmán nevénel hosszabb mondatban nyilatkozik Nagy György és azt mondja:

— Hol van? Hol tisztelik nemzetünk legnagyobb íróját? Jöjjön ide, minálunk lenne méltó helye.

A nagy palócz azonban nincs egy véleményen Nagy székelyllyel és a helyén marad.

Már javában előre haladtak az olvasásban. Egy-egy hiányzó akad, azonban már kétségtelen, hogy sokkal többen vannak, mint amennyire szükség van. Ekkor megy az emelvénvre az ifjú Pallavicini örgróf és ki akarja venni a jegyző kezéből az ivet, hogy ráírja a nevét.

— Kérem, kiált Just Gyula. — most már nem lehet. Elkésett, most már nem szabad aláírni.

Pallavicini örgróf állva marad a jegyző mögött és hideg tekintettel nézi az elnököt. Nem amiatt, amit mondott, hanem ahogyan mondta. Hammersberg tovább olvassa a névsort, Pallavicini egy darabig hallgatja, de a végén oldalvást még egyszer rátekintve Justh-ra, a háta mögött hosszú lépésekkel lemegy.

Hát hiszen annyi az egész, hogy többen vannak, mint amennyire szükségük van. Amikor a Simkó József nevét olvassák, már jókedvűen éljeneznek is és hangosan nevetnek hozzá, hogy most már meg van mentve a baza.

És amikor a végén Justh Gyula konstatálta, hogy az aláírók közül több, mint százötvenen vannak jelen, olyan elégedettség látszott a Ház

arculatán, akárcsak a kvótát leszállították volna és a háziurak elengedték volna a házbért.

— Hányan vannak jelen? — kérdezte Hoffmann Ottó.

— Százötvennyolczan. — felelte hirtelen örömeiben Justh Gyula.

De aztán megbánta és szigorúan folytatta:

— Különbben mindegy. A konstatáláshoz csak annyi kell, hogy százötvenen legyenek. És mihelyt a jelenlévők közül a százötvenediket felolvasták, már konstatálhattam volna a sürgősségi indítvány helyességét és nem is lett volna szükséges, hogy tovább olvastassam a névsort.

— Helyes! Ugy van! — kiáltották a hívek.

Alattomban megjegyezték, hogy e kijelentéssel Justh az elnöki hatáskört erősíti és mivel-hogy a dolog rendben van, hát adja a bankot. Mondhatta volna, hogy „Rien! Ne va plus!” mint ahogy a baccarat-bankár, de engedte, hadd következzenek a többi tétel is, csak olyan egészen későn jelentkezett nem fogadott el, mint Pallavicini örgróf volt.

. . . Ezzel bevégeztetett. Pénteken már délután is lesznek költségvetési szóáradatok.

Hogy pedig ennek külső jele is mutatkozzék, hát az országház mellett úgy megáradt a Duna, hogy a part felső peremét mosta.

— Ez a Vág beömlése miatt van. — magyarázta az ifjabbik Horváth József.

Mi lesz még, ha péntektől kezdve a költségvetési beszédek is beleömlenek. A vén Duna bizonyos idő múlva okvetlen tiltakozni fog:

— Rien! Ne tovább!

Így ilyen módon tesz látogatást nálunk — eddig a diplomáciai kar tagjai csak az udvarral együtt szoktak Budapestre jönni — látogatása tehát kizárólag Magyarországnak szól, mintegy elismerésül állami önállóságunknak. A nagykövet már ezért is szíves fogadásra számíthat körünkben.

Képviselőből polgármester. Székesfehérvár város törvényhatósága gróf Széchenyi Viktor elnökletével rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgyát, az üresedésben levő polgármesteri állás betöltése képezte. A törvényhatóság Székesfehérvár polgármesterévé egyhangulag dr. Saára Gyula ügyvédet, a város orsz. képviselőjét választotta meg, aki letette hivatali esküjét és átvette gróf Széchenyi Viktor kezéből a város pecsétjét. Az új polgármestert a közgyűlés után több küldöttség üdvözölte. A megválasztás folytán dr. Saára Gyula lemondott képviselői mandátumáról s így Székesfehérvárról új választás lesz.

Függetlenségi pártünnepély. A borsodmegyei függetlenségi párt vasárnap adta át Majthényi Ádám orsz. képviselőnek, a borsodmegyei függetlenségi párt elnökének a párt fehér lobogóját, amelyet az általános képviselőválasztások után a pártnak a megyében kivívott teljes győzelmének emlékére készítették. Az ünnepélyen, mely Mezőnyáradon folyt le, a párt intéző-bizottsága testületileg jelent meg. Ott voltak a többek közt: Kubik Béla főispán, Bottlik István és Melczér Géza orsz. képviselők, Halassy József kamarás, Huszthy Béla alelnök stb. Az ünnepélyen a pártelnököt, ki negyven év óta áll a függetlenségi eszmék szolgálatában, meleg ovációban részesítették.

Nagy ülések előestéjén.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 11.

Hosszu, unalmas, szürke nemzetiségi beszéd vezette be a költségvetés mai általános vitáját. Senki sem hallgatta meg, mert mindenki azok iránt az előkérdések iránt érdeklődött, melyek a nyolczórás üléseket megelőzik. Hoitsy Pál gyűjtötte az aláírásokat, hogy a költségvetés vitájára a sürgősség kimondassék. Százötven aláírás kell ehhez és ezt elég gyorsan gyűjtötte össze Hoitsy Pál. A koalíció tagjai nagy számban jelentek meg a Házban, hogy aláírassák a sürgősségi indítványt. Mozzalmas képe volt az ülés-teremnek, mikor az elnök jelentette, hogy százötvennél többen a költségvetési javaslatokra a sürgősség kimondását kérik. Fölolvasták a neveteket és aztán az elnök konstataulta, hogy holnap döntenek az indítványról. A módosított házszabályoknak ez az első sikeres lépése általános meglepedést keltett. Magától értetődik, hogy holnap elfogadják a sürgősségi indítványt és így a hosszú ülések még e héten megkezdődnek.

Az ülés másik felében Zagorác István horvát nyelven beszélt. Farkasházy Zsigmond pedig azt igyekezett bizonyítani, hogy a költségvetés nem reális, fölösleges kiadások vannak benne s kulturális célokra nem áldoz elegendet; ezzel kapcsolatban még a kormány általános, horvát- és nemzetiségi politikáit is bírálta.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Návay Lajos.

Jegyzők: Hammersberg László és Raisz Aladár.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A költségvetés tárgyalása.

Maniu Gyula: Az 1848-iki törvényben biztosított sürgősségi jog még nem érvényesül Magyarországon, legfőképpen csak azokkal szemben, akik megtanulnak magyarul.

Az elnök: A képviselő ur, úgy látszik, megelégedik arról, hogy a magyar nyelv itt államelnök; ha a kormány megköveteli a polgároktól, hogy a magyar nyelvet megtanulják, az még nem ellenkezik a jogegyenlőség nagy elvével, melyet itt, ebben az országban senki sem korlátoz. (Eljenzés.)

Maniu Gyula: Senkise tud olyan törvényt mutatni, mely arról szólna, hogy itt magyarul kell tudni a polgároknak. (Zaj.)

Az elnök tíz perczeire felfüggeszti az ülést.

A szünet után

Az elnök: Jelenti a Háznak, hogy Hoitsy Pál több társával együtt indítványt adott be arra nézve, hogy mondja ki a Ház, hogy a költségvetés tárgyalását sürgősnek tartja és az új házszabályok szerint tárgyalja.

Felolvassák az indítvány aláíróinak névsorát.

Az elnök megállapítja, hogy az indítványt százötvennél többen írták alá.

Hoffmann Ottó: Hányan írták alá?

Az elnök: 158 jelenlevő képviselő írta alá. A Ház a holnapi ülés elején legfőképpen négy főszóalónak meghallgatása után egyszerű szavazással dönt a sürgősség ügyében.

Folytatják a költségvetés tárgyalását

Zagorác István horvát nyelven beszél a költségvetés ellen, főképpen azt kifogásolja, hogy ez a költségvetés sérti Horvátországnak azt az autonóm jogát, hogy bevételeit és kiadásait maga állapítsa meg. Majd a nagy politikai kérdések fejtegetésére tért át s azt állítja, hogy a magyarság a nemzetiségek és a horvátok segítségével nélkül el fog bukni abban a nagy küzdelemben, amelyet németiséggel kell vívnia. Végül az ellen tiltakozik, mintha a horvát koalíció együtt érezne az osztrákokkal; a horvátok a legretentőbb kiábrándulás után most látják csak igazán, hogy mennyi jogtalanság érte már őket Ausztria részéről; nem hisznek többé Bécs szírihangjainak, de nem remélnék már semmit Budapesttől sem s többé nem engedik kihasználni magukat. Csak egy útja van a békességnek: ha kialakul a magyar-horvát dualizmus. A költségvetést nem szavazza meg.

Farkasházy Zsigmond: A költségvetés irreális. A bevételeket és kiadásokat valótlán alapon állították össze. A kiáltó hazugságok leleplezésére rettenetesen működik az adóprés. Erre példát hoz föl.

Nagy György: Hatvanezer forintot adnak lövésnyre és az emberek nyomorognak. Ez hallatlan gyalázatoság!

Az elnök Nagy Györgyöt rendreutasítja.

Farkasházy Zsigmond: A közös költségek miatt tizenkét milliót von el a költségvetés fontos szükségletektől. A malomipart tönkretették a kiegyezéssel. Szól a progresszív adózásról és különösen a földadó progresszióját sürgeti. Az adóreformot bírálja hosszasan és azt vitatja, hogy a szegényebb lakosság megterhelésével jár. Nincs semmi különbség a régi kormányrendszer és a mai között, csupán annyi, hogy a nemzetiségekkel és a horvátokkal ez a kormány összeveszett. A költségvetést nem fogadja el. Holnap folytatják a költségvetés tárgyalását.

Az ülés vége félhárom órakor.

KÜLFÖLD.

Királyunk köszönete. Ferencz József király megbizta Szögyény-Marich László nagykövetet, hogy állomáshelyére visszaérkezve, fejezze ki köszönetét gróf Stolbergnek, a birodalmi gyűlés elnökének azért a táviratáért, amelyet a fejedelmek látogatása napján a birodalmi gyűlés nevében Vilmos császárhoz intézett és amelyet Vilmos császár neki megmutatott. Szögyény-Marich László nagykövet e végből ma meg akarta látogatni gróf Stolberget, de nem találta odahaza, mert az elnök elutazott s így levélben fogja tolmácsolni Ferencz József király köszönetét.

Montenegro új székhelye. Tegnap volt Miklós fejedelem, a diplomáciai kar, a kormány tagjainak és méltóságainak és óriási közönség jelenlétében Antivárinak, az új székhelynek ünnepélyes alapkövetéle. A fejedelem beszédet tartott, melyben azon nagy jelentőségre utalt, melyet arra fektet, hogy Antivári fejlődésnek induljon, a kereskedelem és ipar központjává legyen és hangsúlyozza, hogy egész fáradozása ezen cél elérésére irányul. A fejedelem kijelentette, hogy Oroszország, ahonnan a minap nagy meglepedéssel tért vissza, Montenegró fellendülésének örülni fog. Meg van győződve arról, hogy Miklós cár és Oroszország sohasem fognak Montenegróról megfélemlíteni. A fejedelem továbbá azon meggyőződésének is kifejezést adott, hogy Montenegró a jövőben is részese marad hatalmas szomszédja, Ausztria-Magyarország jóakarátának, amely Montenegró hatalmas fellendülését mindig elősegítette. Hálásan emlékezik meg Olaszországról, ahonnan a tüke emberei érkeztek, hogy Montenegró vállalkozási szellemét emeljük s az Adriai tenger ezen partvidékének gazdasági fejlődését elősegítsék s végül kijelentette, hogy mindazon államok, melyek a mai ünnepségnél képviselve vannak, népeikkel Anti-

várit, a most már fejlődésben lévő kereskedelmi központot támogatni fogják.

Az afgán felkelők. Szimlából jelentik, hogy az afganisztáni emir az indiai angol kormány felszólalására közölte, hogy kategorikus parancsot adott a felkelő törzsekhez csatlakozott afgánok visszahívására és szigorúan utasította hivatalnokait, akadályozzák meg, hogy afgánok átlépjék a határt.

Megyei választások Franciaországban. A francia szocialisták vereségét jelenti az eddigi választási eredmény. A törvényhatósági szűkebb választásoknál Párisban 18 eddigi törvényhatósági tagot újra megválasztottak. Az egyesült szocialista párt több tagja elvesztette mandátumát, amely a radikálisoknak jutott. A szocialisták a vidéki megyékben több helyütt szintén vesztek mandátumokat. St-Etienneben a többséget főleg a liberálisok ragadták el. Toulouseban a szocialista radikálisok, Brestben a haladó liberálisok értek el többséget. Lyonban a szocialisták hat mandátumot vesztek. Lilleben a haladó liberálisok választottak meg. Roubaixban szintén kisebbségben maradtak az egyesült szocialisták, ellenben St-Quentinben megtartották eddigi mandátumaikat, Nimesben pedig többséget kaptak. Marseilleben a törvényhatóság egyenlő részben áll, a szocialistákból és progresszistákból.

Választási mozgalmak Bulgáriában. Genadiew exminiszter és a Stambulov-párt elnökének a szobranje választásokhoz való egyik korteskörutja alkalmával Várnában a Stambulov pártiak és a szocialisták vezetése alatt álló nagyobb tömeg összejött és ez alkalommal Genadiew is megsebesült. A katonaság kellő időben történt közbelépésének köszönhető, hogy nagyobb kihágások nem történtek.

Az angol kereskedelmi miniszter mandátuma. Egész Anglia közös érdeklődése mellett folyt le tegnap Dundeeben a képviselőválasztás, amelyen Churchill Winston, aki legutóbb a manchesteri kerületben megbukott, vette fel a küzdelmet ellenfeleivel. Churchillt 7079 szavazattal megválasztották. A szabadelvű sajtó a miniszter győzelmét, nemcsak az ő személyes, de a szabadkereskedelmi elve sikerének mondja.

A dumából. A дума ma délutáni ülésén a költségvetés tárgyalása során szóba fognak kerülni a tarthatatlan viszonyok a hörtönökben. A kormány által vizsgálatra kiküldött szenátorok megállapították, hogy a fogházakban háromszor annyi szerencsétlent zsúfoltak össze, mint amennyire hely volna. Így pl. a kievi hörtönben, amely csak 700 fogolyra épült, ez idő szerint 2200 embert őriznek s ez a helyzet kétségbeesítő. Az odesszai fogházban a folyosókon garmadában hálnak a foglyok, akárhányan illevesznek, mert nincs hely. De egyébként is ez a fogház siralmasan fogyatékos s így nem csoda, ha felbomlott minden rend és fegyelem. Napirenden vannak a szökési kísérletek és a tulzsfeltség következtében sűrűn fordulnak elő járványok. Be van bizonyítva, hogy jelenteg hatvanöt orosz fogházban kitűzött tifusz pusztít a foglyok között. Chomjakowot, a дума elnökét a cár tegnap kihallgatáson fogadta és az audiencia tovább tartott két óráig. A cár rendkívül kegyes volt a дума elnökéhez és elismeréssel nyilatkozott a дума munkásságáról. Az összekocczanás Chomjakow és Kokovcev pénzügyminiszter között elsimult. Azok a hírek, hogy a dumát legközelebb feloszlatják, nem felel meg a valóságnak.

Marokkóból. Abdul Aziz szultán felhagyott azzal a tervével, hogy Marrakesbe menjen, mintán a város és környékének lakossága iránta ellenséges érzületet táplál és Buchta Ben Bagdadi, Abdul Aziz egyedüli meghallgatójának parancsnoka vonakodott visszatérni Bagdadba, hogy a szultánt Marrakesbe kísérelje. Buchta Ben Bagdadi ellenkezőleg, Fez felé irányuló menetelését szándékozik folytatni, hogy csapataival Muley Hafidhoz csatlakozzék, aki e napokban bevonul Pezbe. Mhamed El Kittani serif marakesi basa, valamint Fez és Marrakes számos előkelősége eléje lovagoltak Muley Hafidnak, hogy őt ünnepiesen üdvözöljék.

A pécsi Kossuth-szobor.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 11.

Nagy, országos ünnepély keretében, a törvényhozás mindkét házában részvételével leplezték le vasárnap Pécsen Kossuth Lajos ötvenedik szobrát. Az ünnepen megjelent Kossuth Lajos két fia, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és Kossuth Lajos Tódor, megjelentek továbbá Sztterényi József kereskedelmi államtitkár, Bernáth Béla, Brázay Zoltán, Csányi Sándor, Egry Béla, Fernbach Péter, Gaál András, Hebrony József, Horváth Gyula, Jeszenszky Mihály, Kerese György, Kubik Gyula, Lévy Mihály, Markos Gyula, Metzner Béla, Muzsa Gyula, Nagy Emil, Németh Imre, Olay Lajos, Pleininger Ferencz, Pogány Lajos, Pozsgay Miklós, Ság Manó, gr. Somssich Tihámér, Szatmári Mór, Szentiványi Gábor, Tolnay Lajos, Világhy Gyula képviselők, Ambrozovics Lajos bajai, Balla Árpád újvidéki és Kapotsffy Jenő somogyi főispánok.

A szobor leleplezése.

Pompás tavaszi időben, pontban tizenegy órakor a Himnusz elénekésével kezdődött az ünnepély.

Erreth János pécsi főispán lelkes beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt, üdvözölte a kormány, a törvényhozás és a törvényhatóságok jelenlevő tagjait. Pleininger Ferencz, Pécs városának képviselője mondott ezután ünnepi beszédet, melyben ismertette Kossuth Lajos életét, méltatta korszakalkotó működését és azt a hatást, amelyet eszméi az egész országban keltettek.

Beszéde közben hullott le a lepel a szoborról és a közönség előtt láthatóvá vált hatalmas kőtalapzaton Kossuth Lajos ércalakja, mely Kossuth Lajos, mint szónokot ábrázolja.

A közönség hangos tetszése között szavalta el ezután Várady Antal ez alkalomra írt magas szavanyalású ódáját, mely igen mély hatást keltett.

A közönség kívánságára szólásra emelkedett Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter is és a következőket mondotta:

„Nem élettelen érc e szobor, hanem élő visszaemlékezés a multak dicsőségeire, szenvedéseire és élő intelme a mai kötelességek teljesítésére: remény, bizalom a jövőben. Valahányszor Kossuth-szobor épül fel a hazában, ugyszólván a magyar földből nőve ki, mindannyiszor újult erővel tör előre a Kossuth eszme és diadalmasan vonul végig szerte az egész hazán. Élne fog ez az eszme, míg magyar él a földön: Éljen is mindörökké!

A miniszter beszéde után Erreth János főispán, mint a szoborbizottság elnöke lelkes szavakkal adta át a szobrot Pécs városának, melynek nevében Nendvich Andor polgármester vette gondozásába.

Ezután a szobor megkoszorúzása következett. Elsőnek a főrendiház és a képviselőház nevében Egry Béla képviselő tette le a koszorút. Az országgyűlési függetlenségi párt koszorúját Tolnay Lajos helyezte el.

A törvényhatóságok, városok, községek és egyesületek koszorúit következtek ezután rengeteg számban.

A disztrakoma.

Déli egy órakor a Nemzeti Kaszinóban ünnepi lakoma volt. Előzőleg Kossuth Ferencz a küldöttségeket fogadta.

Somogy vármegye nevében nagy küldöttség élén Kapotsffy Jenő főispán, Szigetvár városának nevében küldöttség élén Olay Lajos képviselő és Vargha Sándor főjegyző üdvözölték a minisztert, akinek ezután a pécsi volt kiállítás végrehajtó bizottsága nevében Zsolnay Miklós ez alkalomra vert aranyérmes nyújtott át. Majd Löwy Jakab, Zsolnay Miklós kiállítási elnököt ábrázoló ezüst plakettet nyújtott át Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek és Sztterényi József államtitkárnak.

A banketten az első felköszöntőt Erreth János főispán mondotta Kossuth Lajos emlékére, Magyarország önállóságára és függetlenségére, Nend-

vich Andor polgármester Kossuth Ferenczét élette.

Az üdvözölő beszédre Kossuth Ferencz a következő beszédet mondotta:

— Többszörös czímen jöttem önök közé. Az első az, hogy minden élk között én álltam legközelebb Kossuth Lajoshoz, mint legidősebb fia és mivel Kossuth Lajos a magyar nemzet édesatyjának nevezik, én az ő emléke iránt érzett mélyes szeretet jegyében magamat az önök testvérenek tekintem. A második czím az, hogy a nemzet bizalmából kifolyólag én lettem e hazában a Kossuth-hagyományok megtestesítője és bár tudom, hogy Kossuth Lajosnak óriási szelleme oly nagy tért jelölt ki a nemzeti haladás számára, amelyet betölteni hosszabb idejébe kerül a nem csupán hozzá hasonló óriásokból álló nemzetnek, azért mégis talán nem siker nélkül hordozom e hazában azt a lobogót, amelyet a kerepesi temetőben Kossuth Lajos sírjáról emeltem fel. Mert a függetlenségi pártot sikerült nemcsak a nemzet többségévé tennem, hanem már-már azt mondhatom, hogy közel vagyunk ahhoz az időhöz, amidőn az egész nemzet negyvennyolczas pártívá lesz, mely nagy negyvennyolczas párt magának egy hosszú időre munkaprogrammot állapíthat meg és a munkaprogramm keretében magához ölelhet mindenkit, aki hazáját szereti és magyar. A harmadik minőség, melyben idejöttem, az én miniszteri voltom. Mint az alkotmányos magyar király minisztere jöttem leróni a mélyes tisztelet, szeretet és hála adóját annak emléke előtt, aki megteremté a magyar parlamenti rendszert, a felelős magyar minisztériumot és aki a nemzet újjászületésében a legelső, a legnagyobb, a leghatalmasabb tényezője volt. Azt hiszem némelyek, hogy e három minőséget nem lehet egy személyben egyesíteni. Hogy ezek csatlódnak, azt megmutatja a jelen is. Olyan korszakot élünk, amelyben a függetlenségi párt résztvehet a kormányzásban anélkül, hogy elveit földadta volna, olyan korszakot, amelyben a függetlenségi párt bizonyította, hogy az elvek hirdetése teréről át tud lépni az alkotás terére anélkül, hogy önmagát meghazudtolná. Aki a függetlenségi pártot ily körülmények között vezeti, nagy felelősséget vállalt magára, mert a függetlenségi eszméket nem szabad feláldozni az opportunitásnak, de másrészt az előrehaladás csak úgy biztosítható, ha megtudjuk választani az eszközöket, az időt és ehhez tudjuk idomítani cselekvésünket. Nekünk építeniünk kell és nem rombolniunk, a meglévőt sohasem kockáztatva előre kell haladnunk azon az uton, amely az önálló magyar állam kiépítésének biztos útja s amely a király és a nemzet között fentartott egyetértéssel a magyar király hatalmára s a magyar nemzet boldogságára vezet. T. uraim! Amióta én vezetem a függetlenségi pártot, azóta sok történt, ami rövid idő előtt álomnak látszott volna. Hiszem és bízom benne, hogy ha mindnyájan teljesítjük kötelességünket, akkor az az álom is, amelyet Kossuth Lajos álmodott, beleilleszkedve a mai viszonyokba, meg fog valósulni. Ide vezet a magyar nemzet bizalma azok iránt, kik vezetnek, ide vezet a szeretet, amelylyel találkozom mindenütt az országban. Találkozom ma is önök között, mert a bizalom az alkotmányos miniszter ereje, a szeretet pedig az a legnagyobb erő, amelyen felépült a keresztény vallás és amely felépíti a magyar hazafiság vallását is. Pécs városára emelem poharamat, arra a hazafiságra, mely Kossuth Lajos emlékében nyer legmagasabb ki-
fejezést.

Ezután Pleininger Ferencz, Pécs város képviselője mondott felköszöntőt Kossuth Lajos Tivadarra. Az üdvözölésre Kossuth Lajos Tódor a következő szavakkal válaszolt:

Engedjék meg, hogy egy pár gondolatnak adjak kifejezést. Örömmel jöttem Pécs városába, amely Délnyugatmagyarország metropolisza volt a multban és metropolisza lesz a jövőben is. Ez a város már a középkorban kiváló szerepet vitt a magyar városok történetében, itt keletkezett a legelső magyar egyetem, itt hirdette egy remek emlékmű a régi magyar előrehaladottságot. Midőn ma reggel megnéztem és megcsodáltam ezt a műemléket, önkéntelenül visszaemlékeztem azokra az időkre, midőn a mai gyönyörű székesegyház helyén rom állott. Pécs városában pedig a török uralom honolt. Mit látunk ma? Egy újonnan épített gyönyörű alkotást, egy művészeti remeket. Önkéntelenül eszembe jutott, hogy nem igen messze Pécs városától terül el Mohács, melyet a költő nemzeti nagy létünk nagy temetőjének hív, mert a sors keze, a széthuzás átka, az akkori uralkodó gyengesége miatt ott következett be az a végzetes esemény, amely állami létünket romokba döntötte úgy, hogy egész országunk romokban hevert akkor, mint kevéssel ezután az önök székesegyháza. De állami létünk is lassan kezd épülni. Állami létünket is szorgalmasan tatarozzák, sőt már díszíteni is kezdik. Ez a munka hosszú, ezt a nehéz munkát pár év alatt elvégezni nem lehet. A munka változatos. Óvatosan kell megválasztani, hogy mit bontsanak le és mit építsenek fel. Amit felépítenek, annak olyannak kell lennie, hogy ne dőljön újra romba, mert nem tudja az ember, kiállja-e majd az alapzat a második felépítést.

Legyen tehát a munka serény, a cél mindig változatlanul ugyanaz, de az eszközök idomittassanak a helyzet követelményeihez. Ezek csupán a munka szerszámai és nem kell nehezíteni a munkát azzal, hogy ott is és oly mértékben idéztessenek elő ellenhatások, ahol talán nagyobb óvatossággal azokat el lehet háritani. Ha mindennek eleget teszünk, akkor Magyarország állami épülete biztosan és szépen fel fog épülni és ezzel együtt megerősödik a nemzeti életnek egyik nagy pillérje, a gazdasági élet is, amely jólétet és függetlenséget biztosít a nemzetnek. Ezen a téren Pécs városa már is örvendetes haladást mutat, mert nem egy olyan vállalatot látunk itt, amely messze az ország határain túl is ismert és becsült és ezért engedjék meg, hogy poharamat Pécs város tevékenységére, iparára és kereskedelmére emeljem.

Zsolnay Miklós Sztterényi József államtitkárt köszöntötte föl, aki így felelt:

„Igen tisztelt uraim! Nem mindennapi feladat az, amely annak jut osztályrészeül, ki Magyarország gazdasági önállósága megalapozásának nagy munkájában résztvesz. De bármily nagy legyen is ez a feladat, megkönnyíti annak teljesítését az a szeretet, bizalom, rokonszenv és atyai támogatás, amelyben az részesít, akinek szeretete és bizalma nélkül e munkát nem végezhetném; miniszterem. Ez annak a munkásságnak, amelyet végzek, egyik erőforrása. A másik pedig az a szeretet, amelylyel hazám gazdasági fejlődése iránt viseltem, és amelylyel annak ügyét szolgálom. Nem kicsiny feladat t. uraim ama nagy nehézségekkel szemben, amelylyel Kossuth Ferencznek meg kellett küzdenie, hogy a maga elé tűzött célt elérhesse, ott állani oldala mellett, ott állani hűséggel, gyakran politikai félreértések közepette, csak azért, hogy azt a célt, amelyet az imént ő és visszhang gyanánt vérbeli testvére hangoztatott, közös munkával elérhessük, hogy közös erővel munkálkodva ezzel egy táborba jussunk az egész magyar nemzet — ismétlem — azon cél elérésére, amelyet ő beszédében olyan szépen vázolt. Látnoki szemével messze előre lát a jövőbe és az a bölcsesség, amelylyel a látnok irányítja a célt felé való törekvést: ez a bölcsesség garancia arra, hogy amit meglát, azt el is fogja érni. Hogy ezt elérhesse, arra emelem poharamat.

Három órakor Kossuth Ferencz és kísérete elhagyta a kaszinót és kocsin a Pécs városához tartozó függetlenségi és 48-as pártkörbe hajtatott, ahol Schmidt Boldizsár bányatelepi igazgatótanító üdvözölte, majd a szigeti külvárosi függetlenségi kört kereste fel, ahol Dobszay elnök üdvözölte.

A miniszter és kísérete délután négy óra öt perczkor indult el Pécsről. A dombovári állomáson több mint ezer emberből álló közönség élén Kapotsffy Jenő főispán, Hainrikffy Pál képviselő és Nagy István főszolgabíró üdvözölték a minisztert, aki meleg szavakkal köszönte meg az iránta megnyilvánuló bizalmat.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Városi kongresszus.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 11.

A magyarországi vidéki városok tisztviselői tegnap délelőtt tíz órakor az új városház közgyűlési termében tartották meg első országos kongresszusukat. Az elnöki tisztet Holló Lajos országgyűlési képviselő töltötte be, aki tíz óra után egy-néhány perczel nyitotta meg a kongresszus ülését.

Holló Lajos országgyűlési képviselő üdvözölte az egybegyűlt városi tisztviselőket. Kifejtette a kongresszus célját, amely hivatva lesz az első lépést megtenni a városi tisztviselők fizetésrendezése érdekében. Felolvassa azután képviselőtársai kimentő levelét és sok vidéki város távirati üdvözlését.

Kmetty Károly országgyűlési képviselő szólt azután. Hírek jöttek Bécsből, hogy az udvar határozottan követeli a magyar kormánytól a katonatisztek fizetésének felemelését. Nem kutatja, hogy a fizetésemelés jogos, méltányos vagy igazságos-e, de szülő a tisztviselők felemelését a városi tisztviselők fizetésrendezéséhez köti.

Boda Ferencz, Versecz város tanácsosa, előadó a következő szónok. Háromezer tisztviselője az országnak várja a kongresszusnak eredményét. Várja annak az óriási nyomornak megnyitását, amelyben eddig részük volt.

E fizetés javítása céljából a tegnapi előértekezlet a következő határozati javaslatot terjesztte elő:

„A kongresszus egyhangulag megállapította, hogy a városi tisztviselők fizetése, a jelen állapotában, nemcsak igazságtalan, de a sikeres adminisztrálás

szempontjából hátrányos is és éppen ezért sürgősen rendezendő. A kongresszus bizalommal és kérelemmel fordul a kormányhoz, töle várva a rendezést. Addig is azonban, míg az állam a városoknak törvényhozásilag már kilátásba helyezett vagyon-rendezését végleg elintézné, annak részbeni teljesítése fejében a már elodázhatatlan tisztviselői fizetés rendezésének megfelelő összeget már a folyó évi költségvetésbe felvegye és az egyes városok részéről adandó segílyt az illető városnak egy összegben kiutalványozza azzal, hogy ez az összeg más célra nem fordítható, mint a tisztviselői fizetések javítására.

A javaslatot egyhangulag nagy lelkesedéssel vette magáévá a közgyűlés.

Fehér Gábor hajduszoboszlói árvaszéki ülnök szólalt fel azután és pozitív elszomorító adatokkal ecsetelte a városi tisztviselők nyomorúságát. Vértán Endre képviselő is hozzászólt a tárgyhöz. Szükségesnek tartja a fizetés rendezését, mert az egyik eszköze lesz annak, hogy a középszályt erősítsék és emeljék fel mindenekelőtt. Babó Mihály halasi képviselő szólalt még fel. Ő is szükségesnek tartja a fizetésrendezést — a közönség szempontjából. Milyet a tisztviselő mentesítve lesz az anyagi bajoktól, az adminisztráció nivója természetesen emelkedni fog.

A városi tisztviselők tegnapi országos kongresszusuk határozata alapján ma délelőtt küldöttségileg tisztelegtek a képviselőházban dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél és az egyes minisztereknél. A százötven tagú küldöttséget Maverszky Gyula nyíregyházi és Töppeler Kálmán soproni polgármesterek, kongresszusi elnökök élén Holló Lajos orsz. képviselő vezette a miniszterekhez.

A küldöttség először Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél tisztelegett. Holló Lajos vázolta a miniszter előtt a városi tisztviselők nyomorúságát.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter válaszában megjegyezte, hogy ő, azok közé a képviselők közé számítja magát, akiknek a városi tisztviselők érdekében mindent el kell követni. Ismeri a kormány felfogását ebben a tekintetben, nyugodtan mondhatja, hogy a kormányban minden tagja és különösen a pénzügyminiszter, belügyminiszter, akiknek ez hatáskörükbe tartozik, mindent el fognak követni, hogy ezt a kérdést kedvezően elintézzék. A maga részéről legmelegebb támogatását helyezi kilátásba. (Lelesz éljenzés.)

Ezután a küldöttség dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél tisztelegett, akít szintén Holló Lajos üdvözölt.

Wekerle Sándor miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget. Régi vezérével volt — úgy mond — a kormányoknak, hogy a városokat nagyobb gondozásban részesítsék. Már a költségvetés tárgyalása során kijelentette, hogy a városokat a kormány fokozatosan fogja segíteni és pedig olyan formán, hogy bizonyos állami jövedelmekben partícipálja őket. Más feladat is megoldásra vár, a városi szervezetnek rendezése és az állandó segélynek a mértéke. Az adóreform tárgyában sajnálatára most még nem nyilatkozhatik, mivel a memorandum csak tegnapielőtt jutott kezébe, de már most is kijelentheti, hogy az adóreform kapcsán a városok érdekei is kielégítést fognak találni és egyben kijelenti, hogy a városi tisztviselők fizetésének javításáról még a folyó évben fog gondoskodni.

A küldöttséget ezután gróf Andrássy Gyula belügyminiszter fogadta, aki Holló Lajos beszédére válaszolva, kijelentette, hogy a legmelegebb rokonszenvvel viseltetik egy városok ügye, mint a városi tisztviselők sorsa iránt. Azzal a tervvel foglalkozik, hogy városi törvényt készítsen, mert ez nagyon szükséges és ezzel kapcsolatosan kívánja a tisztviselők fizetését is megállapítani. Amennyiben azonban erre idő nem lesz, másképpen fog gondoskodni a tisztviselők helyzetének javításáról. Skrupulusai vannak a tekintetben, hogy az állam szubvenzionálja a városokat, mert ez az igazi önállóságot megöli. Ha másképpen nem segíthet a bajon és a pénzügyminiszternek nem lesz ellene kifogása, nem fog elzárkózni ez elől sem.

A küldöttség a miniszterek beszédeit lelkes éljenzéssel fogadta és a küldöttség tagjait az egyes kijelentések nagyon megnyugtatták. Végül Justh Gyulát, a képviselőház elnökét keresték fel, kérelmük támogatását kérve.

Nyitra új főispánja. Gróf Wilczek Frigyes főispán vasárnap délben érkezett új székhelyére Nyitrára. Érsekújvárott a város küldöttsége üdvözölte. A nyitrai vasúti állomáson Faschler Ferencz polgármester a városi tanács élén fogadta. A főispán Bende Imre püspök négyesfogatán hosszú kocsisortól kísérve vonult be a megyeházára, ahol a tisztikar élén Turchányi alispán üdvözölte. Ma volt gróf Wilczek Frigyes ünnepes beiktatása Nyitrán. Az ünnepély reggel 9 órakor a ferenczrendiek templomában ünnepes istentisztelettel kezdődött. Az ünnepes közgyűlést 10 órakor nyitotta meg Tur-

chányi alispán, amelyen a törvényhatóság, tisztikarok és testületek vettek részt. A vonatkozó belügyminiszteri rendeletek felolvasása után küldöttség ment a főispánért, aki a közgyűlési teremben megjelent és letette a hivatalos esküt zajos éljenzés közt. Az eskü letétele után a főispán férfias és tartalmas székfoglalót mondott, amely nagy tetszést keltett. A főispánt ezután a megyei tisztikar nevében Langhammer Vincze főjegyző, a törvényhatóság nevében dr. Rabár Endre, az alkotmánypárt nevében Rudnay Alajos, a függetlenségi párt nevében Mérey Alajos és a néppárt nevében dr. Francisci Alajos üdvözölték és a pártok bizalmáról biztosították. A főispánt a közgyűlés berekesztésekor szünni nem akaró ovációkkal ünnepelték. A közgyűlés után küldöttségek tisztelegtek gróf Wilczek főispánnál. Délután 2 órakor a tornacsarnokban 400 terítékű ünnepi ebéd volt, amelyen számos felköszöntöket mondtak.

Uray báró ügye.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 11.

Több ízben foglalkoztunk már azzal a kínos és nagy feltűnést keltő ügygyel, amelynek hőse báró Uray Bálint, volt főrendiházi tag. Uray a főrendiház április tizenegyedik ülésén bejelentette, hogy a főrendiházi tagságra joga nincsen, mert azt téves adatokat tartalmazó adókönyv alapján nyerte el. A főrendiház elnöksége ekkor az iratokat áttette az ügyészséghez, amely viszont utasította a rendőrséget, hogy nyomozza ki, vajon ki követte el a hamisítást és kit terhel ezért a felelősség.

A rendőrségen Sándor László kapitány vezette a vizsgálatot. A vizsgálat kiterjedt a vidékre is. A nyomozás eddigi fázisairól már beszámoltunk. Sándor László ma kihallgatta Uray Bálintot.

A báró mindent tagad és semmiről sem akar tudni. Nem is sejtí, hogy ki követhette el a hamisítást. Lehet, hogy a főrendiházban történt, ő azonban erről sem tud semmit, tehát a hamisításról nem is nyilatkozhat.

Sándor László ekkor figyelmeztette a bárót, hogy folyton ellenmondásokba keveredik és hogy nagyon zavart.

A báró most még zavarodottabb lett. Tenyereivel végigsimogatta homlokát, majd így szólt:

— Ne tessék kérem oly szigoruan venni a dolgot. Nagyon konfuzus vagyok . . .

A rendőrkapitány most előadta a bárónak, hogy a nyomozás eddigi során bebizonyosodott, hogy Csörge Zoltán beregsurányi községi jegyző, aki az adókönyvet kiállította, tanukkal tudja bizonyítani, hogy az ő adókönyvét rendezés, minden hamisítás nélkül adta ki kezei közül. Szerencs János volt főrendiházi titkár kihallgatása során azt vallotta, hogy az adókönyvet neki Uray Bálin adta át és ő ketlen együtt revideálták azt.

A báró erre kijelentette, hogy ez nem igaz, mert ő Szerencsnél nem járt, vele sohasem érintkezett.

Ezzel szemben azonban a vizsgálat a báróra nézve meglehetősen gyanús adatokat derített ki. Báró Uray Bálint ugyanis múlt évi szeptember hó tizenegyedikén Beregsurányról táviratozott Szerencsnek. Arra kérte, hogy sürgönyileg adjon neki választ arra nézve, vajon elegendő-e, ha ő a főrendi tagságra jogosító okmányait csak egyszer nyújtja be, vagy meg kell-e azokat esztendőről-esztendőre újítani. Szerencs erre a következő távirati választ küldte báró Uraynak:

Az okmányokat egyszer mindenkorra egyszer kell bemutatni.

Szerencs János, főrendiházi titkár.

A báró a sürgöny átvételét követő második napon, tehát szeptember tizenhatodikán feljött Budapestre. Elment a főrendiházba és átadta adókönyvét Szerencs János titkárnak. Az eredetileg hétszázkilenczven koronás adókönyv ekkor már négyezerhétszázkilenczven koronáról szólott.

Az eddig elmondottakat nem akarjuk semmiféle kommentárral kísérni. Ezek csak az eddigi vizsgálat adatai s amíg a vizsgálat teljes befejezést nem nyer, addig sem jobbra, sem balra pozitívumot állítani nem lehet.

Annyi azonban tény, hogy báró Uray Bálint nagyon ambicionálta és erősen forszírozta azt, hogy bejusson a főrendiházba.

Birtoka volt is olyan kiterjedésű, hogy arra a hatezer koronás cenzust ki lehetett volna vetni. A birtok azonban az ecsedi lóp alá esik s az országnak ez a része adómentesítve van. Hogy azonban Uray mennyire be akart jutni, bizonyítja az a körülmény, hogy többször folyamodott a belügyminiszterhez és ez alkalmakkal arra kérte, hogy birtokát vonja ki az adómentesítési törvény alól.

Többszöri sürgetés után el tudta érni azt, hogy birtokának felét beszámították, a másik felét pedig meghagyták a törvény rendelkezése alatt. A belügyminiszter azzal indokolta a megoldás ezen módját, hogy nem vonhatja ki az egész birtokot a törvény rendelkezése alól, mert ez esetben a fizetendő adó nem állna arányban a birtok jövedelmével.

Ezek után pedig báró Uray Bálint mégis tagja lett — és pedig saját kérelmére — a főrendiháznak. Hogy mi módon, azt a már erőfélben levő vizsgálat fogja kideríteni.

Báró Uray Bálint ügyében a báró jogtanácsosa, dr. Barta, a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

Egy estilap ma este megjelent számában báró Uray Bálint főrendiházi tagsága ügyével foglalkozván, a következőket írja: „A báró első idézésre nem jelent meg a főkapitányságnál. A detektívek azonban megtalálták báró Urayt a főváros területén, aki hajlandó volt a főkapitányságon megjelenni.”

Ezen körülményre vonatkozólag az igazsághoz hiven meg kell állapítani, hogy báró Uray a főkapitánysághoz idézve nem lett, hanem a nyomozást vezető kapitány ur velem, aki ez ügyben Uray Bálintot képviselem, közölte, hogy alkalmilag a bárót néhány kérdésre vonatkozólag kihallgatni ohajtaná. Ez közöltem a kapitány urral, hogy a báró ur fia látogatására Bécsben van és kérdeztem, mikorra lenne a báró kihallgatása kívánatos. A kapitány ur közömbösnek mondotta, hogy melyik napon történjék a kihallgatás, de mert a báró urnak, aki ezen ügyben az első bejelentéseket tette, egyáltalán nem áll érdekében az ügynek huza-vonása, sőt neki és családjának legmelegebb ohajtása, hogy az ügy mielőbb befejezést nyerjen és az eddig homályban levő ügy felderítésék, azonnal értesítést küldöttem a báró urnak, melyben idejővetelét kértem. Ő ezen hívásom folytán ma reggel Budapestre érkezett. Megérkezése után minden idézés nélkül jelent meg a főkapitányságon, hogy a hozzá intézett kérdésekre válaszoljon.

TÁVIRATOK.

Császári jubileum és a bécsi tőzsde.

Bécs, május 11. (Saját tudósítónktól.) A tőzsde-tanács ma elhatározta, hogy a hódoló felvonulás napján, június 12-én, a tőzsde zárva lesz. Valószínűleg a bankok is zárva maradnak aznap.

Osztrák költségvetési bizottság.

Bécs, május 11. A költségvetési bizottság letárgyalta a költségvetés hátralévő fejezeteit, köztük a víziutak kiépítésének tételét és huszonegy szavazattal hat ellenében elfogadta az előadó javaslatát, melyben felszólítatik a kormány, hogy szakértői vélemények meghallgatása után ezen víziutak kiépítése tekintetében a már megállapított hitelekben túl terjedő póthitelek kérien alkotmányos uton.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	máj. 11.	máj. 9.
Buza	locobuza	108 ³ / ₄	111 ³ / ₄
	májusra	107 ¹ / ₄	110 ¹ / ₄
	júliusra	99 ³ / ₄	101 ⁷ / ₈
Tengeri	szeptemberre	—	—
	májusra	78	82 ¹ / ₄
	júliusra	73 ¹ / ₈	73 ¹ / ₈
Csikagó.			
Buza	májusra	101	105 ³ / ₄
	júliusra	90 ³ / ₄	92 ¹ / ₄
Tengeri	májusra	71 ³ / ₈	72 ³ / ₈

New-York, máj. 11. Gyapot New-Yorkban helyben — (10.65 tegnap), gyapot júliusra — (9.05), gyapot augusztusra — (8.98), gyapot New-Orleansban

helyb. — (10¹/₂ petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikago, május 11. (Zárlat.) Zsir májusra 8.45 (tegnap 8.45), zsír júliusra 8.52 (tegnap 8.55), szalonna short clear. 7.49 (tegnap 7.49), sertéshus júliusra 13.57 (tegnap 13.65).

EGYHÁZAK.

Csernoch János beiktatása.

— Püspöki fölszentelés Temesvárott. —

Budapest, május 11.

Temesvárott tegnap nagy díszszel és pompával folyt le Csernoch János csanádi püspök ünnepes fölszentelése és beiktatása. A fölszentelést báró Hornig Károly vesprémi, Hosszu Vazul lugosi görög-katolikus és Német József fölszentelt püspökök végezték.

A felszentelésen jelen volt gróf Zichy Aladár miniszter, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Hertelendy Návay, Botka, Kelemen, Gyapay, Nethrebeczky, Spilka és Bornemissza főispánok és több képviselő. A szomszéd törvényhatóságok küldöttséggel képviseltették magukat. A felszentelés után Csernoch püspök a püspöki palotában a tisztelgő küldöttségeket fogadta. Ezek fogadása előtt az országgyűlési méppárt küldöttsége jelent meg elnökének, gróf Zichy Aladár miniszternek vezetésével a püspöknél. A párt nevében gróf Zichy Aladár meleg szavakban üdvözölte a püspököt barátai nevében, akik előttük ide és akik követni fogják az egyházért és a hazáért való munkásságban. Kéri a püspököt, hogy tartsa meg továbbra is barátságában, szeretetében és kérte az Istent, hogy adjon erőt nehez és nagy munkájához. Csernoch János püspök nagy örömet nyilvánította a küldöttség megjelenésén. Nektek, mondotta, hű barátok akarok lenni ezenül is és támogatni akarom a ti törekvéteket. Ezután a küldöttségek hosszú sora következett. A küldöttségek üdvözlő beszédére adott válaszok közül figyelemre méltók azok a válaszok, amelyeket az új püspök a délmagyarországi tanítóegyesület küldöttségének és a szegedi katolikus kör küldöttségének adott. A délmagyarországi küldöttségek előtt, melyet Schenk Jakab elnök vezetett, a püspök hangoztatta, hogy a nevelésnek vallásos alapon kell történnie; nem zárja ki egy vallásnak befolyását sem a nevelésre; azt tartja a legmegbízhatóbb polgárnak, akinek szívét vallásos érzület hatja át; és ki hiva az Istennek, hiva lesz a királynak és hazának. Ezután a szegedi katolikus kör küldöttsége élén Szele Róbert tankerületi főigazgató üdvözölte a püspököt, mint a kör fővédőjét. Dr. Csernoch az válaszolta, hogy a katolikus köröknek társadalmi téren manap nagy feladatuk van; össze kell hozniuk a katolikusokat és a soraikban ápolniok, fejleszteniök kell az összetartozás és az egyetértés érzését. Délután két órakor az új püspök díszbédét adott vendégei tiszteletére.

A felszentelést megelőző nap estéjén az egész várost gyönyörűen kivilágították, a magyar dalárda és filharmónikusok egyesülete pedig szerénadót adott az új püspök tiszteletére.

A vendégek nagy része, köztük gróf Zichy Aladár, ő felsége személye körüli miniszter és Justh Gyula képviselőházi elnök, az esti órákban utaztak el Temesvárról.

(Egyházi kinevezések.) A király Horváth József roznói székesegyházi ifjabb mesterkanonoknak a Szent Háromsággról nevezett siklósi címzetes apátságot; Miessler Zsigmond gácsfalvi esperes-plébánosnak a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett ábráni címzetes prépostságot adományozta; Soltesz Imre kálmándi plébános és Ratkovszky Pál szatmárnémeti katolikus főgimnáziumi igazgatót pedig a szatmári székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjaivá nevezte ki.

(Ó-Buda új rabbija.) Két sikertelen kísérlet után vasárnap végre betöltötték Óbudán a dr. Adler Illés távozásával megüresedett rabbi állást. Az új rabbi dr. Funk Sámuel pozsonyi rabbi lett. Az óbudai hitközség tagjainak óriási többsége kardoskodott megválasztása mellett, mert dr. Funk nagy

képzettségű, tudós pap hírében áll. A rabbi Heidelbergben végezte a szemináriumot és az egyetemet, ahonnan egyenesen Pozsonyba került. A választást délelőtt tíz órakor nyitotta meg Ehrlich Sámuel hitközségi elnök. A szavazás Klein Jakab J. választási elnök ellenőrzésével szakadatlanul folyt délután hat óráig. Összesen 370 szavazatot adtak le. A szavazatok közül 260 öt illette, 110 ellene szolt. A megválasztáshoz szükséges abszolút többséget 14 szavazattal elnyerte a jelölt, akit a választás eredményének kihirdetése után Ehrlich Sámuel hitközségi elnök az óbudai zsidóság szeretetébe ajánlott. Megválasztásáról száz tagu küldöttség útján értesítették dr. Funk Sámuel.

Egy urileány tragédiája.

— Saját tudóstónktól. —

Budapest, május 11.

Csak tegnap hoztuk híret egy urileány öngyilkosságának s ma újra hasonló esetről kell beszámolnunk. Megint a sors vetette közbe magát egy fiatal, életvidám teremtés életébe és öngyilkosságra készítette. A sors már fiatal éveiben is megtépzta és hajszolta addig, míg a halálban keresett menekülést.

Groák Mariska huszonöt esztendő urileány ma délelőtt kitenz és tíz óra között forgópisztolyal mellbe lötte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkos leány özvegy Gerő Károlyné, Lipót-kört fizedik szám alatt lévő pensiójában lakott. Az intézet kifejezett hivatása az volt, hogy az elhagyott urileányoknak menedéket, otthont nyújtson.

A szerencsétlen leány folytonosan panaszkodott, hogy mily boldogtalan, amióta szüleit elveszítette. Apja és anyja ezelőtt öt esztendővel haltak meg.

Apjának a felvidéken nagy kiterjedésű birtokai voltak, amelyeket leánya, Groák Mariska örökölt. Kevéssel árvaságra jutása után feljött Budapestre és unokafivérének dr. Groák Ernőnél lakott az Andrássy-ut huszonegyedik szám alatt.

Itt a legjobb bánásmódban és igazán a szülői szeretettel, a meleg családi otthont potló melegségben volt része, de ez nem hozott írt sebére, nem feledtette el vele szüleit.

Hozzátartozói igyekeztek vigasztalni, de minden siker nélkül. A leány néhány hónappal ezelőtt kijelentette dr. Groák Ernőnek, hogy nem marad náluk, hanem elköltözik özvegy Gerő Károlyné intézetébe.

Ez azonban nem változtatta meg feldult kedélyállapotát. Folytonosan panaszkodott, míg végre ma reggel öngyilkossá lett.

A rendőrség részéről a helyszínen megjelent Pászka János rendőrfogalmazó és egy rendőr-orvos, de már csak a beállott halált konstatálhatták.

Az öngyilkosság okát sikerült minden kétséget kizárólag megállapítani. A szerencsétlen teremtés jegyben járt egy körjegyzővel s egybekelésük csak néhány hét kérdése volt. Völegényét azonban valami szerencsétlenség érte, minek következtében az hirtelen meghalt.

Ma reggel kapta meg Groák Mariska az erről szóló értesítést. Egy rövid kis sürgöny hozta neki híru, hogy milyen nagy csapás érte. Szülei után, akiket talán csak az egy ember tudat volna pótolni, ezt is el kellett veszítenie.

A sürgönyt csak a cseléd látta, csak ez tudott róla. A szerencsétlen teremtés szinte könyörgött a cselédnek, hogy ne szóljon senkinek, nem akarja, hogy az uiabb csapást szelében-hosszában pertraktálják.

Igy történhetett azután, hogy senki sem sejtette a leány sötét elhatározását. Mielőtt visszavonult szobájába, még beszélgetett társnőivel, de mitsem árult el. Egész nyugodtan diskurált és kérdészködött egész közömbös dolgok felől.

Féltzkor bement szobájába és magára zárta az ajtót. Kevéssel ezután hatalmas dörrenés rázta meg az intézet falait. Özvegy Gerőné és a nála lakó leányok berohantak Groák Mariska szobájába. Itt rettenetes látvány tárult eléjük.

A sors csapásaitól megtört leány a pamlagon feküdt. Forgópisztolyát görcsösen szorongatta kezében, melléből pedig patakzott a vér. Még élt, amikor bementek hozzá, de rövid idő múlva kiszívódott.

Öngyilkossága leirhatatlan konsternációt keltett az intézetben lakó nők és az egész ház népe között. Kétségbeesve futkároztak össze-vissza, senki sem tudta mitévő legyen, úgy hogy a rendőrséget is csak tíz óra után értesítették.

Ezután pedig mindent a legnagyobb titokzatos-sággal csináltak. Gerőné mindenkit elutasított, aki a történetekre nézve felvilágosítást kért tőle. Esti hat óra volt és a tragikus öngyilkosság még nem került nyilvánosságra.

Az életunt leány asztalán csak egy dr. Groák Ernőhöz címzett levél és a végzetes hirt hozó távirat volt. A leány unokafivérének csak ennyit írt:

— Mikor a levelet már megkaptam én akkor már nem élek, Isten velet Maris.

Groák Mariska tragédiája iránt a legszélesebb körökben is nagy a részvét. Holttestét a törvényszék orvostani intézetbe vitték.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Kedd, május 12. — Róm. kat.: Pongrácz vt. — Prot.: Pongrácz. — Görög-orosz: Április 20. Jazon nk. — Zsidó: Har 11. — A nap két 4 óra 20 perczkor nyugszik este 7 óra 25 perczkor. — A hold két délután 3 óra 10 perczkor, nyugszik éjjel 3 óra 1 perczkor.

A közoktatási államtitkár fogad 12 órakor. — A kereskedelmi államtitkár fogad 4 órakor. — A külföldi lapudósítók szindikátusának ülése délelőtt 10 órakor a képviselőházban. — Tavaszai tárlat a Múcsarnokban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Tavaszai és grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-7-ig. Belépődíj 1 korona. — A berliniek kiállítása a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Magyarországi Szalon (Kecskeméti-utca 3. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigő-téri szalonna nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum reálségiára nyitva 9-2-ig. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 3-6-ig. — Az Inarmivészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-2-ig. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Kölekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Rath György-múzeum nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9-1-ig és 3-4-ig. — Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— Személyi hírek. Günther Antal igazságügyminiszter, ki a vasárnapot családja körében Ujtrafrüreden töltötte, ma Budapestre érkezett. — Gróf Apponyi Lajos, magyarországi udvarnagy nejével együtt ma Budapestre visszaérkezett.

— A királyról. A király tegnap reggel misét hallgatott a schönbrunni udvari kápolnában s ma reggel már fél nyolc órakor kocsin bejött a Burgba. Délelőtt tíz órakor a király általános kihallgatást tartott. Ez volt az első általános kihallgatás az uralkodó betegsége óta. Délután egy órakor a király visszatért Schönbrunnba. Ő felsége ma délbén látogatást tett Frigyes dán királynál és azután Rajner főherceggel ment, hogy üdvözölje őt Abbáziából való visszatérése alkalmából.

— Mária Henriette főhercegnő násza. Hohenlohe Gottfried herceg június hó 3-án köt házasságot Frigyes főherceg leányával, Mária Henriettával a Bécs melletti Badenben. A hercegi pár Sopronban fog lakni, hol a herceg a Nádasdy-huszárokhoz van beosztva, mint alezredes, azonban eddig még megfelelő lakást nem talált.

— Ausztráliai tudós Budapesten. Froggatt W. Walter zoológus, Ausztrália egyik legjelesebb természetvizsgálója egy hetet időzött Budapesten. A neves tudós az Ausztráliai Egyesült Államok kormányának kiküldetésében az egész világot bejárta tanulmányozás czéljából. Tavaly júniusban indult el hazájából és utja Uj-Zelandon, Észak-Amerikán, Anglián, Francia- és Olaszországban keresztül hozzánk vezetete. Németországot és Ausztriát nem látogatta meg. Nem ismeretlen helyre jött hozzánk. Horváth Géza, a Nemzeti Múzeum állattárának igazgatója már régi ismerőse, akivel évek óta levelezésben áll. Froggatt, aki a sydneyi rovarani központ vezetője, behatóan tanulmányozta a Nemzeti Múzeumot és annak gazdag rovargyűjteményét, amonkivül mindazon intézményeinket sorra vette, amelyek a gazdasági rovar-tannal, a kártékony rovarokkal foglalkoznak. A tudós tőlünk Konstantinápolyba ment, onnan Alexandrián, Szezen keresztül hazájába tér vissza.

— Toselliek csaiádi öröme. A „Berliner Tagblatt“ Firenzéből azt az értesítést kapta, hogy Tosellinának, a volt szász trónörökösnek fia született.

— **A Poliklinikai Egyesület közgyűlése.** A Budapesti Poliklinikai Egyesület tegnap délelőtt tartotta évi közgyűlését az intézet disztermében Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter elnöklésével. Az elnök sajnálattal jelentette, hogy az egyesület védője, József királyi herceg nem jelenhetett meg a közgyűlésen, mert katonai hivatása másfelé foglalta el, azután megkérte dr. Erőss Gyula igazgatót, terjeszse elő az igazgató-tanács évi jelentését. A jelentés elmondja, hogy az egyesület most lesz huszonöt esztendő és hogy főnállása óta 640.000 ember volt ambulatóriumában, akinek 2,522.000 orvosi rendelésre volt szüksége. Az egyesület kórházának most ötven ágya van csak, de az igazgatóság arra törekszik, hogy még százat berendezzen. Dr. Stern Samu pénztáros elmondta jelentésében, hogy az egyesület tagjainak száma csökken, holott irodadata rohamosan növekszik. A közgyűlés tudomásul vette a jelentéseket. Ezután az elnök berekesztette a közgyűlést.

— **Duka Tivadar meghalt.** Bournemouth angolországi városban a magyar emigráció egyik nevezetese tagja halt meg. Duka Tivadar, Görgey egykori segédtisztjének, az angol-indiai hadsereg nyugalmazott főtörzsorvosának halálhírére hűzza onnan a táviró. Hetvennyolc éves kort ért. Mint emigráns sokszor érintkezett gróf Andrássy Gyulával, Szalay Lászlóval, Túr Istvánnal s velük éltük fogytáig állandóan összeköttetésben állott. Angliában orvostudori oklevelet nyert s az angol-indiai hadseregben törzsorvosi rangban 18 évi szolgálat után nyugdíjaztatott. Életbenlévő angol nejevel, Taylor Johanna-val ötvenhárom évig élt. Két fia, Ferencz ügyvéd Londonban és Albert Teofil nyugalmazott ausztráliai orvos, Angliában, Bournemouthban lakik. Duka a magyar Tudományos Akadémia és több külföldi egyesületnek tagja volt. Körösi Csoma Sándor életének a távoli Keleten, kutatója volt. Keleti könyvtárát a magyar Akadémia őrzi. Az Angol Bibliaterjesztő Társulat igazgatósági tagja volt. Magyarországi közvetlen családjából életben van öccse, Ferencz, 1848—1849-iki honvédtiszt, 70-es és 80-as években volt országgyűlési képviselő, nyugalmazott állami tisztviselő és testvérhuga Mária, özvegy Pekáry Antalné, akinek Ferencz fia rendőrségi főkapitányi helyettes Budapestben. Duka Tivadar halálának hírére fivére, Duka Ferencz vasárnap kapta; 5-én halt meg. Utolsó levelét fivérének május 4-én adta postára, tehát halála váratlanul jött. Haláláról fivére rögtön értesítette a Magyar Tudományos Akadémiát s annak elnökét, Berzeviczy Albertet.

— **A Józsefvárosi bucsu.** Szép, napsugaras délelőtt kezdte a főváros egyik legvirágosabb bucsójának a Józsefvárosinak. Kora reggeli hat órától kezdve seregestől tödült az ünneplő nép a Mária Terézia-téri plébánia templomba, ahol óránként csendes misét tartottak. Délelőtt tíz órakor zenés nagymise volt, melyen a szertartást Krizsán Mihály pápai kamarás, apátplébános végezte fényes segédlettel, míg a kóruson az egyházi énekkar szebbnél-szebb vallásos énekeket adott elő. A nagymise előtt Öttinger Gyula hitoktató magyar szent beszédet tartott. Az egyházi ünnepség délután vecsernyével ért véget. Délutánra beborult az ég, de ez nem vette el a kedvét az ünneplő sokaságnak, amely ott tolongott a templom környékén felállított sátorváros utcáin.

— **Automobil-bál.** A nemzetközi automobil-kiállítás alkalmából rendezendő ünnepségek sorában kitmagasló lesz az a táncestély, melyet május 20-án a Gerbeaud-pavillonban egy gróf Zichy Béla Rezső elnöke alatt álló, a Magyar Automobil Klub kebeléből alakult bálbizottság rendez a fővárosban időző előkelő külföldi vendégek tiszteletére. Az Automobil Klub e bálra meghívta többek között a Nemzeti, Országos, Lipótvárosi Kaszinó, a Park- és Unió-Klub összes tagjait. Kik meghívóra esetleg igényt tartanak, forduljanak az igazgatóságához (IV., királyi bérpalota).

— **Gyermekgyilkossági mánia.** Szörnyű esemény híre érkezik a franciaországi Commercyből. Ott egy házaspár könyörültebből állást adott egy asszonynak, aki magát Jeanne Moulinetnek mondotta. A házaspár másnap egyetlen fiacskáját halva találta ágyában. Nyakán fojtogatás nyomait találták és nyelve tőből ki volt tépve. Az asszonyt elfogták. Kiderült, hogy a gonosz vendég gyilkolta meg a gyermeket. De kiderült az is, hogy a női szörnyeteg nem

volt más, mint Jeanne Wéber nevelő asszony, aki néhány évvel ezelőtt azzal volt vádolva, hogy saját gyermekeit gyilkolta meg, de akkor a vád alól fölmentették. Most nyilvánvaló, hogy az asszony gyermekgyilkossági mániában szenvedett mindig. Az eset óriási izgalmat kelt egész Franciaországban.

— **Eulenburg herceg a rabkórházban.** Hihetetlen érdeklődéssel kísérik egész Németországban Eulenburg Fülöp herceg ügyének minden fázisát és valóságos feszültséggel várnak és fogadnak minden hírt, amely róla a Charité rabkórházból kiszivárog. A herceg a rabkórházban töltött éjszaka után némileg türethöbben érezte magát. Mindazonáltal még mindig nagy fájdalomról panaszkodik, mert az ide-oda utazás közben beteg lábát túlságosan megerőltette. A herceget a Charité-kórházban a Kraus titkos tanácsos által vezetett osztályon helyezték el. A kezelőorvosok a herceget csak úgy, mint bármely más beteget, naponként meglátogatják. A herceg szobáihoz vezető előszobában éjjel-nappal állandóan egy törvényszéki hivatalnok tartózkodik. Ebben a szolgálatban két hivatalnok váltja föl egymást. Ugyancsak Berlinből táviratozzák, hogy Eulenburg herceg ügyének tárgyalása ősz előtt aligha lesz megtartható, mert a bonyolult nyomozás és a nagyszámu tanuk kihallgatása sok időt fog igénybe venni, már csak azért is, mert a tanuk nagyrésze Bajorország távoli községeiben laknak. Ernst és Riedl müncheni tanuk tegnap hazautaztak. Ernst a starnbergi tó mellett fekvő birtokán továbbra is folytatni fogja a halászmesterséget. A Kammergericht ma fogja tárgyalni Eulenburg herceg ügyvédiének a kauczió elutasítása és a fogság fentartása elleni felfolyamodását. Az esetben, ha a felfolyamodást elutasítják, a herceg még két hétig marad a Charitéban, míg lábaja meggyógyul, amikor aztán semmi sem fog utáiban állani annak, hogy a moabiti fogházba kísérik. Az orvosok alaposan megvizsgálták a herceget és épp úgy, mint háziorvosa, úgy állapították meg a diagnózist, hogy a herceg véredényelmeszesedésben és köszvényben szenved, amely különösen az egyik térdében nagyon fájdalmas. Mint rendszeren az ilyen betegségnél, szivgörcsök szoktak fellépni, de az orvosok azt hiszik, hogy a most 61 éves herceg életét belátható időn belül veszély nem fenyegeti. Psychozisnak, vagyis elméleti megbetegedésnek Eulenburg hercegnél semmi nyoma sem mutatkozott, bárha az utóbbi hónapok izgalmai, mint az szenzibilis embereknel elkerülhetetlen, nála mély lelki depressziót idéztek elő. A herceg egészségi állapota ez idő szerint olyan, hogy kihallgathatják és ha addig állapota nem változik, a tárgyaláson is megjelent. Eulenburg hercegné meglátogatta férjét a kórházban, ahol vele a herceg legidősebb fia, Eulenburg Frigyes herceg is megjelent.

— **Sztrájk a közbiztonságon.** A sertésközbiztonsági munkások sztrájkja ma reggelre kitört. A melléktermény-értékesítő szövetkezet ötvenkét munkása közül huszonketten jelentkeztek reggel munkára, de miután látták, hogy a többiek nem jöttek el, ők is eltávoztak a telepről. A szövetkezet igazgatósága haladéktalanul más szakértő munkásokat alkalmazott és pedig akkora számban, hogy már a délelőtt folyamán nemcsak a szövetkezet, hanem a nagyvágók is a rendesnél kisebb, de megfelelő személyzettel tudták a munkát elvégezni. A nagyvágóknak azért van szükségük új munkásokra, mivel alkalmazottaik nem fogadták el azt a béke-feltételt, hogy kilépienek a szakegyesületből, inkább sztrájkba léptek és a sztrájkba a szövetkezet munkásait is belevonták. Preuszner Ferencz, a közbiztonsági igazgatója és Sztrájk Endre, a sertésközbiztonsági intézője a telepen állandóan hivatal tartanak. A munkások sztrájkantánya Budán van egy vendéglőben.

— **Csendélet Fiumében.** A fiumei közállapotokat élénken és tanulságosan jellemzi az alábbi eset, amely tegnap éjjel történt. Éjjel körülbelül tíz órakor olasz fiatalember megtámadta Fodor Csikárt, a „Magyar Tengerpart” szerkesztőjét, aki vezető cikkében tette szóvá a fiumei erkölcsi állapotokat. Fodor egy barátja társaságában a Fenice-színházban éppen hazatért tartott, amikor az olasz autonómista ifjak körülfojták és botokkal készültek nekirontani. Fodor kijelentette, hogy a szerkesztőségben rendelkezésükre áll, ők azonban nem távoztak s mikor távozni készült, utána rontottak és botjaikkal néhány ütést mértek rá. Fodor nem tudott védekezni, mert az

egyik ütéstől összerogyott. Az utcán járónak végül sikerült az olasz fiatalemberek további támadását megakadályozni. A fiumei lapszerkesztő megtámadtatására vonatkozólag a következő részleteket közlik: Szombaton este mintegy 100 főből álló tömeg megtámadta a Tengerpart cikkeit miatt a lap szerkesztő-tulajdonosát, Murait is. A tömeg a kórzon fogta közre és mire az Adamich-térre értek, vagy 200-an lehettek. Néhány békésebb olasz ember csitította a tömeget, kik fenyegetően viselkedtek a lapszerkesztővel, kinek, tekintve azt, hogy előzőleg a cikket nem olvasta, tudomása sem volt arról, hogy a tömeg mit akar. Később betuszkolták az Európa-kávéházba, hol felmutatták a hírlapi cikket. A lap-tulajdonos a cikk elolvasása után azt mondta, hogy ő az esetet nem így írta volna meg, a tartalmát azonban helyeselte. Erre egy fiatal ember hátulról öklével Murai Jenő fejére vágott, ki hiába próbálkozott védekezni. Rendőr sehol sem volt látható. A tüntetésnek megkezdésekor ezek a kapu alá rejtőztek. Murai Jenőnek nagynehezen sikerült a tömegeből kiszabadulnia. Fodor Oszkár, a Tengerpart szerkesztője, akit a Via Pomerion támadt meg 16 olasz fiatal ember, csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett. A rendőrségen feljelentette azokat, akiket a támadók közül felismert, ezek között Markucci Emilt, a „Voce del Popolo” szerkesztőjét. A „Tengerpart” szerkesztőségét rendőrség őrzi és a lap szerkesztője két detektívvel végzi utját.

— **Házasságok.** Dr. Todorffy Zoltán egyetemi tanársegéd május 16-án, szombaton délután öt órakor az erzsébetvárosi plébánia-templomban vezeti oltárhoz Telegdy Ilonkát, néhai Telegdy László festőművész és székesfővárosi tanár leányát.

Ehmann Aladár és Csikvári Mariska e hó 16-án, délután 6 órakor tartják a budapesti Kálvintéri ref. templomban esküvőjüket.

Maricsék Dezső, a váci püspöki uradalom főpénztárnoka eljegyezte Graser Karolát, Kovald Emil gyáros unokahúgát.

Gyergyszentmiklósi Belényessy Alajos, m. kir. államvasúti ellenőr, m. kir. honvéd tart. hadnagy tegnap lépett házasságra özv. Pálné, szül. Kastal Juliannával.

Bródy Mihály főreáliskolai tanár Verseczről eljegyezte Pirnitzer Elzát, Szabadkán.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterelepe Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szerzhetők be. Nagy képes album-árjegyzék hármentve küldetik.

— **Oszták diákok sztrájkja.** Mélyen el vannak keseredve az oszták szabadelvű diákok részint a Wahrmond-ügy miatt, részint Luegernek az egyetem klerikalizálására vonatkozó kijelentései miatt. Valamennyi oszták főiskola, úgy a német, mint a másnyelvű főiskolák összes szabadelvű diákjai el vannak tőkelve, hogy általános sztrájkjal való fenyegetéssel fogják kikényszeríteni, hogy a Wahrmond tanár előadásainak beszüntetésére vonatkozó tilalmat függeszték föl. A szabadelvű diákság azt követeli, hogy az innsbrucki egyetem rektori hivatala legkésőbb csütörtökgig, e hó 14-éig jelentse ki, hogy a beszüntetésre vonatkozó tilalmat fentartja-e, vagy sem. Amennyiben a diákság felszólításának nem tesznek eleget, adott jelle ugyanazon időben az összes oszták főiskolákon be fogják szüntetni az előadások látogatását. A mozgalom az innsbrucki diákság köréből indult ki. Az ottani nemzeti diákság, a tanárok egy részével együtt az egyházi előadások felfüggesztésében Wahrmond ellen irányuló megrendszabályozást, illetve az egyetem szabadsága ellen való klerikalizációs támadást látják. Ez a felfogás vezetett az innsbrucki szabadelvű diákok ismeretes határozatára, amelyben Scala rektor hozzájárulásával tiltakozást jelentettek be a jogi fakultás rendelkezése ellen. Hogy pedig az akciónak nagyobb nyomatókat adjanak, elhatározták az innsbrucki diákok, hogy a mozgalomba az összes főiskolák szabadelvű hallgatóságát bevonják. E végből egy bizalmiférfiut választottak, akinek megbízást adtak arra, utazza be Ausztria valamennyi főiskoláját s a szabadelvű képviselőkkel keressen érintkezést. A szabadelvű képviselők össze is ültek már a múlt héten és szolidaritást vállaltak az innsbrucki diákokkal. Ezideig minden egyetemi és technikai főiskola bejelentette már hozzájárulását, kivéve a brünni technikát és a leobeni bányakadémiát. Az általános sztrájk keresztülvitelére a következő tervben állapodtak meg: Egy háromtagú végrehajtó-bizottság teljesíti a döntő rendelkezéseket s ő is adja ki az utasítást az általános sztrájk megkezdésére. A jelszó: „Totila”. Ezt a végrehajtó-bizottságot csak az a hat ifjusági bizalmiférfi

ismeri, akiket a hivatalos tárgyalások vezetésével megbíztak. A bécsi rektori hivatal felszólítást intézett a hallgatókhoz, óva intvén őket minden elhamarkodott lépéstől. Az ifjuság azonban még attól sem riad vissza, ha akciójuk miatt egy félév elvesztésével sújtják őket.

— **Tífusz Szombathelyen.** A tífuszjárvány szünetfélben van s a javulás folyton tart. Az alispán által május 9-én kiadott jelentés szerint három új megbetegedést jelentettek be. A város tegnapi közgyűlésén is napirendre került a járvány ügye. A városi képviselők közül többen felszólaltak és vádat emeltek úgy a városi főorvos, mint a főmérnök ellen, hogy őket mulasztás terheli a betegség elterjedése körül. Azt az indítványt, hogy a főorvost és a főmérnököt is vizsgálat alá vonják, Eruszt volt főispán indítványára mellőzték, egyben azonban kimondták, hogy tekintettel arra, hogy konkrét alakban vád merült fel ellenük, a polgármester saját hatáskörében vizsgálja meg a vádat.

— **A görlltzi katasztrófa.** Görllitzben, mint röviden már közöltük, szombaton rejtetes katasztrófa történt egy építkezésnél. Az épülőben levő zenecsarnok, amelynek munkálatait Schering, Berlin egyik legkiválóbb építész vállalta, összedőlt s a romok alól sok munkást holtan, másokat súlyosan sebesülten huztak ki. A bíróság megállapította, hogy a munkások már három héttel ezelőtt figyelmeztették az építőmestert arra, hogy a tetőgerendák kissé meghajoltak. Kétséssel a szerencsétlenség előtt több drezdai stukkatur-munkás abbahagyva a munkát, eltávozott s ennek köszönhető, hogy még nagyobb szerencsétlenség nem történt. A romok eltakarításánál azért két eltemetett stukkatur-munkást is találtak. Ma utászokat rendeltek ki a katasztrófa helyére, hogy a munka gyorsabban menjen. A meghalt munkások kivétel nélkül családapák voltak. Az építést, miután kihallgatták, letartóztatták. Schering Berlinben és Németország több városában sok monumentális épületet tervezett és épített.

— **Ötszáz cigányzenész hangversenye.** Május 18-ikán és 20-ikán délután három órától hat óráig ötszáz cigányzenész tart hangversenyt a Népszínház-Vigóteremben. A legnagyobb zeneszakértők nem képzelik el, hogy harmincznyolcz cigánybanda miképpen játszhatik együtt és hogy fest össziátékuk. Negyvenkét nagybőgő és harmincznyolcz cimbalom mily hatást tesz egy zenekarban s elképzelhető-e a Rákóczi-induló ötszáz cigány együttestől? Az együttes számokat három elismert primás vezeti. Munczy Lajos, Radics Béla és id. Rácz Pali. A tiszta jóvedelem a magyar cigányzenészek egyesületei s a hírlapírók nyugdíjintézetéé lesz. Jegyek a rendkívül érdekes hangversenyre kaphatók a Népszínház nappali pénztáránál és minden délután 4 órától 6 óráig a cigányzenésztöthönben Ráday-utca 15.

— **Merénylet egy rendőr ellen.** Ma északa egy óra után két részeg munkásember jött ki a Mraczi-bányi-tér és Lövház-utca sarkán levő korcsmából. Igen zajosan énekeltek és ordítottak, mire a környéken czirkáló Orbán József nevű rendőr figyelmes lett. Odament és csendre intette a részegeket. Ezek feleseltek és szidták a rendőrt. Eközben ők is összeveszték egymással, úgy, hogy a bicskák előkerültek a zsebekből. Orbán szét akarta a verkedőket választani, mire mindketten ellene fordultak és az egyik rálőtt. A rendőr összeesett. Bevitték a Mosonyi-utcai rendőrkórházba. A tetteseket nyomozza a rendőrség.

— **Életunt emberek.** Fischer Adolf fényképész, aki éveken át a budapesti államrendőrség szolgálatában állott, ma északa agyonlőtte magát. Az életunt ember a múlt hónap 16-ika óta a Bank-utczában egy szállóban lakott; akkor vitte be nagybeteg feleségét a Vöröskereszt-kórházba. Felesége számára levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy gyótró idegbaja miatt menekül a halálba. Valószínű azonban, hogy a szerencsétlen embert anyagi helyzete vitte rá az öngyilkosságra. — **Kopcsoda József pékmester szombaton este a Császár-fürdő mögött, az esztergomi vasut egyik vonata elé ugrott, mely agyongázolta. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.** — **Radványi Károly műasztalos vasárnap reggel a Szabadság-téren egy pad karfájára felakasztotta magát. Amikor rátaláltak még élt. A mentők bevitték a Rókus-kórházba.**

Gazdák figyelmébe!

SCHLOESING THEOPHIL világhírű franciaországi gazdasági gyógyszer, a francia tudományos akadémia tagja által feltalált és marsellei Schloesing-gyárakban gyártott védő és irtószerek a szőlőket és más növényeket pusztító élősködők ellen hazánkba bevezetvén, kiaduk ismeretős füzetünkkel és utasításainkat a kártevők elleni védekezésre nézve. Erről szóló tudományos alapon készült ismertetőnk: — 1. Schloesing-ház és feje Theophil Schloesing 2. Schloesing bordói pora. Védekezés a peronospora ellen. 3. Schloesing egyszerű leopartó kőpor. Védekezés a lisztharmat ellen. 4. Schloesing vasgátló kőpor. Védekezés a fűgőrospora és a lisztharmat ellen. 5. Schloesing leopartó nikotinos kőpor. 7. Utasítás a burgonyabogarak elleni védekezésre. 8. Utasítás a rókák élősködő elleni védekezésre. 9. Utasítás a rókák, díszcserejék, virágok és konyhakerti növények élősködő elleni védekezésre. 10. Utasítás a hernyók irtására. 11. Schloesing „Pyralion”-ja. Védekezés a szőlőmolyok ellen. 12. Utasítás trágyatelepeknek, komlóskorlatoknak, baromfiaknak és baromfiótlaknak kőporrali kezelésére. Ezen füzeteket felszólítással díjmentesen és bérmentesen kifizetik Schloesing leopartó és társai r. t. gyárak Marselle (Franciaország) vezérközpontjára a magyar birodalom területére.

Deák Alajos Kovács felesége, született Kerekes Katalin, vasárnap reggel lakásán, a Nap-utca 35. számú házában leöntötte ruháját petróleummal, azután meggyújtotta. A házbeliek letépték róla az égő ruhát, de akkor már borzalmasan összeégett. A mentők a Rókus-kórházba vitték az életunt asszonyt.

— **Halálozások.** Dr. Csécsi Nagy Miklós makói református lelkész 68 éves korában, nagy számú család hátrahagyásával elhunyt. A megboldogult Makón és az egész Alföldön nagy tiszteletnek örvendett, mint buzgó lelkész és mint törhetetlen hazafi egyaránt. Halálát özvegyén és gyermekein kívül, közöttük Csécsi N. Miklós, a gróf Károlyi-féle uradalmak főintézője, Csécsi N. Imre huszárkapitány és Csécsi N. József kereskedelemügyi miniszteri titkár, kiterjedt rokonság gyászolja.

Boczonádi Szabó József altábornagy özvegye, szül. homoródszentpáli Janka, életének 77-ik évében elhunyt Budapesten.

Durazzo Károly márkinak, a budapesti olasz konzulátus vezetőjének édes anyja, Dongo Karolina Johanna, Durazzo Marcell márkí özvegye ötvenkilenc éves korában Genuában elhunyt.

Szabó Mihály községi bíró, volt rendőrkapitány 60 éves korában Kecskeméten meghalt.

Baranyay Gyula okleveles mérnök, nyug. királyi műszaki tanácsos, életének 58-ik évében elhunyt Budapesten.

Berecz Jánosné, szül. Babusik Mária életének 74-ik évében elhunyt Érsekújvárt.

— **14,000-dik éjjeli őrség.** A budapesti önkéntes tüzoltó-testület május hó 9-én tartotta fennállása óta 14,000-dik éjjeli őrségét. Ez alkalommal a régi szokáshoz híven a rendes szolgálatot a parancsnokság tagjai tartották. A díszőrség tagjai olyan beosztást nyertek és oly felszereléssel láttattak el, hogy tíz esetben tüzoltói működést végezhettek volna. A jubiláris őrség alkalmából a fővárosi hivatásos, valamint a gyári tüzoltóságok tisztjei közül igen sokan személyesen, a vidékiek pedig átiratokban és táviratokban üdvözölték a testület parancsnokságát.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x **Dr. Hönig Izsó** elektroterapiai és Röntgen-Intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban s főképp idegbetegek (neurasthenia, hystéria), csuzosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbák, álmatlanságban szenvedők stbr. taláinak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél. Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Szent László püspök** hévvíz gyógyfürdő (Nagyvárad mellett) csuzos, köszvényes és csonttöréseknél hazánk legelső fürdőivel egyenrangú és biztos gyógyhatású, számos és bő forrásaival, kies fekvése és ónduzos levegője által kellemes üdülőhelyül szolgál. annál is inkább, mert Kernács János, a fürdő érdeműs bérleje mérsékelt fürdő, lakás árak, kitűnő s jutányos étkezések, állandó fürdőorvos, változatos szórakozás és elsőrangú zenekarról mindenkor gondoskodott.

A dánosi rablógylkosság.

— *Saját tudósítónktól.* —

Budapest, május 11.

A koronatanúk ellentmondása ma csak futó epizód volt. A fiuk mást mondtak, mint a Lakatos Róza, a lány mást állított, mint a fiuk, de ez nem támasztott különösebb zavart. Fontosabb és kiemelkedőbb mozzanat volt Gábor Béla szakértő beszámolója a daktiloszkopikus vizsgálatról. A csárdában talált poharakon ugyanis ujjnyomatok találtak, amelyek közt Gábor állítólag ráakadt Lakatos János Párnóéra. A daktofontos és súlyos volna, ha a maga tiszta épségében vallana rá a cigány-vádlottra. De a dánosi poháron talált ujjlenyomat annyira csonka és elmosódott, hogy annak döntő ereje nem lehet.

Rónay Kamill elnök délelőtt féltiz óraker nyitotta meg a tárgyalást. Lakatos Rózát vezették be először, hogy a szombaton kihallgatott három fiúval szembesítsék.

Az elnök: Te azt vallottad Róza, hogy Gyónra valamennyien, a Surányi-karaván összes tagjai el-

mentek; a fiuk pedig úgy adták elő a dolgot, hogy az öreg Surányi Ignác és a fia, Márton, nem voltak ott, föntartod ezt a vallomáson?

— Igen.

Az elnök a három fiúhoz: Látjátok, a Fabókék is megismerték az öreg Surányit és a fiát, hát ti miért mondtátok, hogy ők nem voltak ott?

Lakatos Róza: A fiuk azért nem akariák az igazat vallani, mert félnek a cigányoktól, Murzsa meg azért, mert nagyapja az öreg Surányi.

A védők intéztek még kérdéseket a tanukhoz, akik ismételték ellentétes vallomásaikat.

Ezután Rostás Sándor debreczeni téglavető cigányt hallgatta ki a bíróság, akit a dánosi gyilkossággal gyanúsítva, szintén letartóztattak annak idején s a vizsgálati fogságban kihallgatta a vádolt cigányok beszélgetését. A tanu különben most is rabruhában van, a debreczeni fővárosi fogházából kísérték föl, ahol most szándékos emberölés kísérlete miatt szintén vizsgálati fogságban ül. Az elnök kérdéseire jelentéktelen vallomást tesz, mire az elnök fölolvassa előtte a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Ezek szerint Rostás Sándor hallotta vizsgálati fogsága alatt a Surányi-banda fogva levő tagjaitól, hogy azok nagyon félnek többi társaik elfogatásától. Kérdeztették egymástól, vajon a kecskeméti juhász, akinek dohányt adtak volt, kihallgatta-e már a bíróság. Az öreg Surányi egy izben a vizsgálóbírótól visszajövet mondta a feleségének, hogy az elásott pénzt megtalálták s jajgatva hangoztatta, hogy ő meg fogja vallani, kié a pénz, mert nem akar ártatlanul szenvedni. Más alkalommal ugyancsak az öreg Surányi azt mondta a feleségének, hogy a bíróság már mindent kiderített, a véres bankók mosását, száritgatását is tudja.

— Miért nem mondta el most ezeket? — kérdi az elnök a tanutól.

— Elfelejtettem, kezit csókolom.

A védők semmiségi panaszt jelentettek be a tanu régebbi vallomásáról fölvetett jegyzőkönyv fölolvása miatt.

Orbán Istvánné kecskeméti, jakabszállási cigányasszony lényegtelen vallomása után az elnök tíz perczre felfüggesztette a tárgyalást.

Szünet után Gábor Béla szakértő a dánosi csárdában talált poharakon végzett daktiloszkopiai vizsgálatról számolt be, egyben érdekes előadást tartott az ujjlenyomatoknak, mint hünyeleknek jelentőségéről és a módszerről, melylyel a hünyösök személyazonosságát az ujjlenyomatok alapján megállapítják. A daktiloszkopiát az összes művelt államokban évek óta alkalmazza már a rendőrség s millió és millió kísérlet bizonyítja a módszer csalhatatlanságát, mely azon alapszik, hogy nincs két egymáshoz hasonló ujjlenyomat. A dánosi poháron a vádoltak egyikének zsiros mutató- és hüvelykujja hagyott nyomott, erről az egi rendőrség készített először fölveleket s azokat a Lakatos János Párnó ujjnyomataival összehasonlítva, állapította meg aztán a budapesti rendőrségen a szakértő a lenyomatok azonosságát. A szakértő számot vetve véleményének következtéseivel, a tudomány föltétlen bizonyosságával állítja, hogy a poháron talált ujjlenyomat a vádolt Lakatos János Párnóé.

Az elnök: Mit szól ehhez Párnó?

— Nem lehet az, hogy a poháron az én ujjam nyomát találták, én nem jártam soha a dánosi csárdában, nincs mit bevallanom.

A védők intéztek még kérdéseket a szakértőhöz, azután háromnegyed kettőkor az elnök berekesztette a tárgyalást.

Kérjük mindenütt a világhírű
Hercules-sör
MALATA-TÁPSÖR -különlegességet.

FRANKL ADOLF bankháza

Budapest, Eötvös-utca 19. sz.

(Saját ház) TELEFON 26-40.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Arnoldson Sigríd asszony ma este végre új szerepben mutatkozott. Manónt énekelte és ebben ismét magával ragadta mindazokat, akik nem annyira a hangot, mint inkább a művészetet keresik. Mert művészet és stílus, az volt ebben az alakban elég. Mennyi igazi virtuozitás és mennyi nobilitás volt ebben az alakításban! Csupa bájt és temérdek genialitást öntött ebbe a szerepbe. Igaz, hogy mindiárt az első felvonásban olyan Manon volt, akinek a sorsát előre meg lehetett jósolni, de ez csak érdekes volt és nem ment a szerep rovására. Hangja természetesen a drámai részletekben megtagadta az engedelmességet, de egyebekben gyönyörű volt egész összhangzatban. A közönség nagy melegséggel fogadta a remek alakítást. A többi szereplők közül Arányi és Takács sok-sok fejjel kimagaslottak az ensembleből. e. a.

(*) **Szerepváltás a Népszínház-Vigoperában.** Küry Klára hirtelen megbetegedése miatt a „Három feleség” ma este szerepváltózással került színre a Népszínház-Vigoperában. Küry Klára szerepét (Lóri) Turchányi Olga játszotta elragadó bájjal és kedvességgel. Deczens Iátekát és szép énekét meleg tapsal jutalmazta a közönség. Turchányi szerepét (Coralie) Della Donna Eugénia játszotta. Tánca és éneke egyaránt tetszett. A többi szerep a rendezés kezében volt.

(*) **Fővárosi Nyári Színház.** A Krisztinavárosi Színházban vasárnap este zsufolásig telt ház előtt „A vig özvegy”-et, Lehár diadalmas operettjét játszották. Krecsányi társulata mindenesetre az operettben legerősebb, mondhatni az egyedüli társulat a fővárosiakon kívül, mely a jelentősebb szerepkörökre kettős művészszemélyzetet tart szerződötve. Ennek első sorban az a haszna, hogy a mellékszerepeket is kifogástalan erők játszzák s így előadásaik minden ízében fővárosi színvonalra emelkednek. A „Vig özvegy”-ben is kellemes meglepetésül szolgált, hogy a másodrangú szerelmest: Valenciennét és Rosillont Bejczy és Bejczy énekeltek, veszedelmes versenyt támasztva Fóthy Fridának, aki a címszerepet és Virághnak, aki a montenegrói gróf szerepét énekelte. Bejczy izmos és csiszolt tenoria pompásan érvényesült, mikor a színpadon volt, ő volt a középpont és hasonló vonzó ereje volt a feleségének, aki ritka énekszámait sűrű tapsok közt adta elő. A tapsból bőven kijutott Fóthy Fridának is, akinek különösen második felvonásbeli dalai tetszettek, bár egy-két ízben némi konfliktusa volt a zenekarral. Sok derült pillanatot szerzett Tábori mint Zéta Mirkó és Latabár Nyegos szerepében. E két vérbeli komikus egymással versenyzett a sikerült tréfacsinálásban és jóízű mókázásaikkal állandóan nevetették a közönséget. Rövid szerepénél fogva utóljára hagytuk Déri Rózsit, aki azonban mint Kromov tanácsos kikapós felesége, néhány sikerült jelenetben nagyon érvényesült. Teljes elismeréssel kell végre adózni Krecsányinak a rendezésért és kiállításért, amely kifogástalanul fényes és előkelő volt. A harmadik felvonásbeli orfeum-jelenetnél például csillogóbb és káprázatosabb látványt képzelni sem lehet.

D. Gy.

(*) **Zeneakadémiai hangverseny.** Jámborné Riesz Olga áll. kép. okl. zenetanárnő vezetése alatt álló zongora iskola növendékei vizsgáltak tegnap a Vigadó kistermében. A tizenöt számból állott műsornak minden egyes száma élénken tanuskodott a tanárnő szorgalma és hivatottsága mellett. A növendékek játékaán meglátszott az avatott vezetés, mely különösen zenepedagógiai szempontból öröndetes, mert az iskolában a Zeneakadémia rendszere szerint készítik elő a növendékeket a magasabb képzésre. A növendékek közt több figyelemreméltó tehetség akadt s különösen feltűntek Láng Erzs, Strausz Erna, Vidor Ilonka, Lukács Margit és Hatschek Margit. A közönség lelkesen tapsolta a szereplőket és melegen üdvözölte a tanártestületet.

(*) **Zeneiskolai hangverseny.** A Fodor Ernő vezetésével álló jónévű zeneiskola IV. nyilvános hangversenyét tartotta ma a Royal nagytermében. A országosan gazdag műsört 29 növendék szabatos játéka töltötte be. Az első számban Bach Preludjének szép és helyesen felfogott előadásával Berg Lilly érdemelte ki a közönség elismerését. Játéka technikai és előadásbeli szempontból egyaránt dicséretre szolgált tanárjének Senn Irénnek. Beszűletes munkáról tesz tanúságot a Böhm Irén kedves, könnyed játéka is. Kitűnt a kis Lukachich Erzsike is energikus vonóvezetésével és bájos meze-

lenésével. Jók voltak még Brestyánszky Irén, Kovács Aranka, Bokor Judith és Orbán Erzsébet. A szép számu közönség sokat tapsolt.

(*) **Petőfi-Társaság.** A Magyar Tudományos Akadémia emeleti üléstermében vasárnap délelőtt tizenegy órakor felolvasó-ülést tartott a Petőfi-Társaság, amelyen nagyszámu és előkelő közönség jelent meg. Az ülést Herczeg Ferencz nyitotta meg rövid beszéddel, amelynek végén átadta a szót Kéry Gyula titkárnak. A titkár beszámolt a Petőfi-ház javára tett adományokról, alapítványokról és relikviákról. Ernst Lajos, a Nemzeti Szalon igazgatója, továbbá Bajza József alapítványokat tettek, a nagybecskereki hölgy-bizottság élén a főispán nejevel 793 koronát gyűjtött a Petőfi-ház javára, egy csongrádi kubikos pedig fáradságos munkával szerzett kereménnyéből egy koronát juttatott ugyancsak a Petőfi-ház javára. Édes Gyula Homonnáról elküldte Petőfi tiszti poharát, Kálnoky-Nagy Károly és neje pedig Petőfi-könyvszekrényét, amelyet Császár Dezső és neje négy évtizeden át őriztek. A közönség megéljenezte a nagylelkű adományozókat. A tárgysorozat első pontjaképpen gróf Zichy Géza „A hajdu”, „Esztikém” és „Egy férfi holt” címzen három humoros versét olvasta föl. Herczeg Ferencz „Rákóczi fejedelem mint ember” című készülő dolgozatából olvastott fel tetszés közben egy részt, Szabó Endre rendezes tag „Derü-ború” című költői elbeszélésének egy részét olvasta fel ezután, majd Pekár Gyula mutatta be Miklós Elemér vendég „Berán költői egyénisége” című magas nivóu értekezését. Ezután a Vigyázó-pályázaton dícséretet nyert költeményeket olvasta föl Jakab Ödön. A kitűntetett versek: Endrődi Béla „Rózsaszínű vonat”, Vértesy Gyula „Hugomról és árváiról”, Kun József „Mozdonyom” és Alba Nevis szép költeménye. A felolvasó-ülés után zárt ülés volt, melyen egyhanguan Ernst Lajost, a Nemzeti Szalon igazgatóját választotta meg a Petőfi-muzeum igazgatójává. Ernst Lajos, akinek műgyűjteménye országos híru, legközelebb megkezdí a Petőfi-muzeum berendezésének munkálatait.

(*) **A „Csodaváza” díszletei.** Tegnap kritikánkban a „Codaváza”-ról, amelyet szombaton este mutattak be az Operaházban, megemlékeztünk a ballet pompás díszleteiről is. A színes, gyönyörű kompozíciójú vásznakat Spannaifit Ágost tervezte és festette, akinek a műterméből sok szép díszlet került már ki.

(*) **Iványi Jenő Kolozsvárott.** Iványi Jenő, a Nemzeti Színház művésze két este vendégszerepelt Kolozsvárott. Shylock-ot és a „Hálás utókor”-ban Adolft játszotta a közönség általános tetszése mellett. Kivüle Makray, Szentgyörgyi, Dezséri, Sebestyén, Kürthy, László, Horti, Aczél Ilona, Hettyey Aranka, Horváth Paula, F. Berlányi Vanda érdemel dícsérő fölemlítést.

(*) **Arányi Emil üdvözlése.** Az ország irodalmi társaságai sorra fölkeresik üdvözlésükkel Arányi Emilt költői munkásságának negyvenedik évfordulóján. A Szigligeti-társaság, a Csokonai-kör, a Kazinczy-kör és az ungvári Gyöngyössy-társaság üdvözléséhez most az Erdélyi Irodalmi Társaság csatlakozik. Hosszabb és igen megleghangu levélben ünnepli a költőt, akinek „van joga csöndben jubilálni, de akinek nem lehet közömbös, hogy számára milyen visszhangot ad a nemzet, amelyhez egy emberéleten át szökött. Akinek a költészetében a nemzeti lélek mozdulatai mindig művészi, hű és megragadó kifejezésre találtak, az megérdemli, hogy költői munkásságának negyvenedik évfordulóján a szeretet és tisztelet melegségével forduljanak hozzá”. A Kolozsvárról küldött levél aláírói: dr. Csengeri János alelnök és Kovács Dezső titkár.

6 visit Fénykép 1⁵⁰ frt.
HUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 69.

EGYESÜLETEK.

(—) **Az állami tanítók lakásbére.** A Ferencz József Tanítók Házában vasárnap délután 3 órakor az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének választmánya értekezletet tartott, hogy megbeszélje azokat a sérélmeket, amelyeket az 1907. évi 26-ik törvény-cikk nem orvosolt. Az értekezleten Havass Pál elnökölt. Megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy az 1907. évi 26-ik törvény-cikk első szakaszának az rendelkezése, amely szerint az állami tanítók köztisztviselők, a gyakorlatban nem érvényesül. Bartha Pál főtítkár ehhez képest megállapította, hogy az értekezletnek nemcsak az a célja, hogy az állami tanítók fizetésrendezésének az 1908. évi költségvetésbe teljes mértékben való fölvetését sürgesse, hanem az is,

hogy az állami tanítók köztisztviselői minőségének a gyakorlatban minden téren való érvényesülését megkövetelje. Indítványozza, hogy foglalják kívánásaikat kérvénybe s juttassák el azokat az összes minisztereknek, a képviselőház elnökének és kérjék föl a sajtót az ügy propagálására. Indítványozza továbbá, hogy válaszzanak permanens bizottságot az azokkal való érintkezés föntartására, akik az ügyet előbbre vihetik. Azt a nézetét fejezi ki, hogy az akció csak akkor lesz sikeres, ha az állami tanítók minél nagyobb számban belépnek az Állami Tisztviselők Országos Egyesületébe, amelynek támogatását szintén ki kell kérni. Vass József rövid felszólalása után a főtítkár indítványait Huszár István módosításával fogadták el.

(—) **A Magyar Szövetség ülése.** Az Országos Magyar Szövetség vasárnap délelőtt saját helyiségeiben Berczik Árpád elnöklésével választmányi ülést tartott. A választmány jóváhagyólag tudomásul vette a dr. Csányi Gusztáv előterjesztette titkári jelentést, valamint a közművelődési egyesületek kongresszusának és a tervbe vett központi közművelődési szervnek előmunkálataira vonatkozó előterjesztést és a június 21-ikére, Pestvármegye székházának dísztermébe kitűzött kongresszus tárgysorozatát és ügyrendjét. Apróbb ügyek elintézése után az elnökség indítványára a választmány egyhangulag kimondta, hogy dr. Nagy Dezső országgyűlési képviselőt és választmányi tagot a képviselőházban a nemzetiségi kérdéssről tartott nagyhatású beszédjéért üdvözölni fogja.

FŐVÁROS.

( ) **A tüzoltók fizetésrendezése.** Értesülésünk szerint a belügyminiszter Budapest székesfővárosi közgyűlésének a tüzoltói személyzet létszámának felemelésére és fizetésemelésére vonatkozó határozatát jóváhagyta.

( ) **Meggyanúsított városatyák.** A Polónyi-Lengyel-pör tárgyalása alkalmával Sándor Pál országgyűlési képviselő és fővárosi bizottsági tag azt a kijelentést tette, hogy neki tudomása van olyan fővárosi bizottsági tagokról, akik tisztségüket jogtalan vagyonszerzésre használták föl. Sándor Pálnak ez az általánosságban hangoztatott gyanúsítása a fővárosi bizottsági tagok között igen erős visszahatást keltett, amely első ízben tegnap jutott kifejezésre a Márkus József elnöklésével tartott kerületközi értekezleten. Boross Soma szólalt föl és állásfoglalásra kérte az értekezletet az alaptalan gyanúsításokkal szemben. Az elnök a felszólalás nyomán kijelentette, hogy az értekezlet nem mehet bele a fölvetett kérdés tárgyalásába, mert az így nem volt napirendre tűzve, de hajlandó az állásfoglalás megvitatása érdekében újabb ülést egybehívni. Egyuttal tudatta azt is, hogy értesülése szerint Sándor Pál már a legközelebbi közgyűlésen nyilatkozni fog a híroság előtt tett vallomásáról. A kijelentésben a felszólaló megnyugodott s ezután az értekezlet a bíráló választmányba kijelölte dr. Szabeny Antal.

( ) **A közigazgatási bizottság ülése.** A fővárosi közigazgatási bizottság ma délelőtt ülést tartott Fülep Kálmán főpolgármester elnöklése mellett. A napirendre térés előtt az elnök üdvözölte a bizottság új tagját: dr. Kiss Józsefet és aztán a főpolgármester javaslatára megtették a választást a Novák Sándor elhalálása folytán megüresedett albizottsági állásra. A fegyelmi választmányi póttagságra Rózsavölgyi Manó: a gyámhatósági küldöttségbe rendes tagul, továbbá a másodfoku erdei bíróságba és abba a felügyelő-bizottságba, amely a 20 éven aluli egyéneknek javító-intézetbe adása felül határoz, Kiss Józsefet. Az egyes szakeladók jelentései során Kollmann pénzügyi fogalmazó terjesztette elő az adóbefizetés eredményét. Eszerint az egyenes adóban, közvetlenül az állampénztárnál befolyt áprilisi hónapban 2,523,532 korona 6 fillér adó. Dr. Magyarevits Mladen tiszti főorvos jelentette, hogy a kiütéses tífusz-esetek száma 71-el csökkent; mégis, arra való tekintettel, hogy a vörheny, difteritisz és hasi tífusz-esetek száma némi emelkedést mutat, a főváros közegészségi állapota áprilisi hónap folyamán kevésbé kedvező volt. A fertőző betegségek összes száma 1097, tehát 210-el kevesebb, mint márczius hónapban volt. A jelentéseket a bizottság tudomásul vette. A főbebeszések során kijelentette a bizottság, hogy a kórházi betegápolói és ápolónői állás a polgári állások közé sorolandó.

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADE

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Ötödik nap. —

A Király-díj.

A legszebb klasszikus verseny, a 100.000 koronás Király-díj ma került dűlőre a városligeti versenytéren óriási közönség jelenlétében. A nagytribünön a születési, szellemi és pénzarisztokrácia csaknem teljes számban képviselve volt, az olcsóbb helyeken pedig roskadozásig megtelt tribünök táruáltak a nézők elé és szinte életveszélyes volt a tolongás. A Király-díj startjához 9 lovat nyergeltek fel és a próbagaloppnál különösen a favorit Peregrin vonta magára a figyelmet. Indításkor a startok nagymesetere, Taral lovával, Peregrinnel mesés startot vesz, míg Mátka és Lángoló néhány hosszszal veszítenek. A vezető Peregrin a legkönnyebb galoppban fordul be az egyenesre és a starttól a czélig uralva az egész mezőnyt, megközelíthetetlenül száguld a czélikarika felé, melyet három hosszszal igen könnyen ér el elsőnek Fantome előtt, míg az óriási sulyu Rother Stadl Mátkát a harmadik helyről is leszorítja. Peregrin mai futása alapján bebizonyította, hogy a kék szalag legméltóbb kandidátusa és már ma megjósoljuk, hogy a Derbyt csakis ő lesz hivatta az idegenek ellen megvédeni. Különbben ma ismét a favoritok napja volt, mert az utolsó futamot kivéve, az összes versenyeket a fogadott lovak nyerték és így a könyvesek óriási összegeket vesztek.

Részletes eredmény a következő

I. Széchenyi-díj. Díj 250 cs. és kir. arany. Táv 3000 korona. 1. Báró Springer G. 56 pm Elzevir 63 kg. (Taral). 2. Szemere M. 46 pm Izé 55½ kg. (Janek P.). 3. Geist G. 46 pk Panasz 58 kg. (Krouzil). Igen könnyen ötnegyed hosszszal nyerve, tizenöt hosszszal harmadik. — Tot.: 10 : 12.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Zombory R. id. sm Vadór 63½ kg. (Szente). 2. Badescu Gy. 36 pk Böske 52½ kg. (Taus). 3. Capt Don 46 pm Sepoy 57 kg. (Hönig). Futottak még: Dongó (Puszter), Etoile Filante (Baumgartner), Ito (Seiler), Minki (Janek F.), Réve (Dyk). Könnyen három hosszszal nyerve, rövid félhosszszal harmadik. — Tot.: 10 : 27. 40 : 52, 94.

III. Király-díj. Díj 100.000 korona. Táv 1800 méter. 1. Báró Springer G. 36 sm Peregrin 53 kg. (Taral). 2. Egyedi L. 36 sm Fantome 51 kg. (Miles). 3. báró Rothschild A. 56 stpm Rother Stadl 66½ kg. (Carslake). 4. Egyedi A. 36 pk Mátka 46½ kg. (Pretzner). Futottak még: Táltos (Walkington), Bracciano (Seiler), Lángoló (Szente), Jalouse (Boardman), Rentier (Krouzil). Könnyen három hosszszal nyerve, egy hosszszal harmadik, két hosszszal negyedik. — Tot.: 10 : 21. 40 : 56, 180, 72.

IV. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Táv 900 méter. 1. Gróf Trauttmansdorff L. sk Krikerl 54½ kg. (Krouzil). 2. gróf Sigray A. sm Rander 56 kg. (Janek). 3. Rohonczy G. stpm Pityi Palkó 56 kg. (Pretzner). Futottak még: Schönburg (Carslake), Maricza (Boris), Girl of Gottenberg (Taus), Oh! Pardon (Aylin), Sympathy (Boardman), Bácsi (Ulrichshofer), Shelley (Vivian), Show me (Walkington), Resina (Birkenruth), Mindello (Heidt), Grasshopper (Pratt), Mailart (Blades). Igen könnyen öt hosszszal nyerve, három hosszszal harmadik. — Tot.: 10 : 30. 40 : 64, 62, 154.

V. Kétévesek eladóversenye. 2000 korona. Táv. 1100 méter. 1. Szemere M. sm Palatinszki 53 kg. (Szente). 2. Lossonczy E. pm Lobar 47 és fél kg. (Mach). 3. Gr. Pejacevich A. pk. Barokk 49 és fél kg. (Tausz). — Futottak még: Ráró (Hönig), Patient (Györffy), Aczélkirály (Noszáth), Pletyka (Smutny), Kisasszony (Heidt). Igen könnyen három hosszszal nyerve, egy hosszszal harmadik. — Tot.: 10 : 18. 40 : 52, 92, 78.

VI. Eladók handicapja. 2000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Egyedi L. 46 sm Gyufa 54 kg. (Taral). 2. Zombory R. 36 pm Haluska 43 és fél kg. (Baumgartner). 3. Rohonczy G. 46 stpk Tiinde 41 kg. (Janek F.). — Futottak még: Golden drop (Carslake), Holdvilág (Szente), Windsbraut (Krusil), Paula (Vivian), Ronulla (Walkington), Louis d'or (Boardmann), Flowerseller (Pretzner), Rámpás (Cockeram),

Pandora II. (Paul), Witness (Dick), Frau model (Seiler), Lothian (Guttman), Fredegonde (Gulyás), Hiaraszt (Ulrichshofer). Könnyen három hosszszal nyerve, két hosszszal harmadik. — Tot.: 10 : 38, 40 : 82, 90, 370.

VII. Handicap. 3000 korona. Táv. 1400 méter. 1. Meichl T. 36 pk Alea jacta 52 kg. (Birkenruth). 2. Báró Herzog M. 36 pm Peugeot 50 kg. (Walkington). 3. Egyedi A. 56 sm Isobar 62 és fél kg. (Janek). — Futottak még: Vosges (Carslake), Meglehet (Taral), Torta (Ulrichshofer), Apatin (Tausz), Tinca (Aylin), Terem (Pretzner), Bon garcon (Boardman), Stromboli (Miles), Joseph (Cockeram), Magas (Heidt), Gigolette (Vivian), Mimosa (Baumgartner), Ez falut ér (Paul). Küzdelem után egy hosszszal nyerve, két és félhosszszal harmadik. — Tot.: 10 : 144, 40 : 206, 82, 244.

— Hatodik nap. —

A budapesti tavaszi meeting holnapi, hatodik napjának programján ismét 1 klasszikus futam és pedig a 20.000 koronával dotált 2000 m. távolságu Kettős Ivadék-verseny szerepel, melyben az Egyedistálló peches Mátkája a Nemzeti Hazafi-díj győztes Bonfinivel és az idén még sötét Matschakerrel kerül össze. A Király-díj eredménye alapján Mátka iránt nem tudunk felmelegedni, tartván attól, hogy a 2000 méter távolság már hosszú lesz neki; sokkal inkább bizunk Bonfiniben, melyre Matschakert tartjuk veszélyesnek.

Jelöltjeink:

- I. Elzevir — Togo
- II. Matzó — Jimmy
- III. Bonfini — Matschaker
- IV. Zöld Marczli — Hasznos
- V. Matahari — Saba
- VI. Haluska — Talanda
- VII. Alea jacta — Sasaki

( ) Főiskolai bajnoki viadal. Kitiűnő sport és teljes siker jellemzik a Műegyetemi Athletikai Football-Club bajnoki viadalát, mely vasárnap zajlott le a lágymányosi versenypályán. A jó sport következőben nem kevesebb, mint hét főiskolai rekord dől meg. Az események közül Ludinszky 100 yardos Szegedy magasugró, Jeschina diszkoszvető és Déry 220 yardos eredményei, valamint Debreczeni sulydobása érdemel figyelmet. Legeredményesebb egyet a BEAC volt, mely megnyerte a MAFC ellen a pontversenyt is. A műegyetemieknek különben is rossz napjuk volt s gárdájukat is harcképtelenné tette a betegeskedés. A rendezés mintaszerű volt. Nagy érdeme ez a MAFC-nak, hol Hajdu Pál, Lindner Ernő, Moór Jenő és a kiváló művezető, Holics Gábor olyan rendezőseget alkotnak, amely Maróti Géza vezetése alatt a legkényesebb feladatok megoldására is képes. Az élvezetes küzdelmeket s az utána következő football-matchet látható gyönyörködéssel nézte végig Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter is, ki elvegyülve az ifúság közé, a bajnokokat meleg dicséretben részesítette és teljes elismerését fejezte ki a MAFC-nak és a szép versenyért, melynek részletéről a következőket jelenti tudósítónk:

100 yardos sikkfutás, főiskolai bajnokság: 1. Ludinszky (BEAC) 10.4 mp. 2. Majunke (Kassai ASE). 3. Wiesner (BEAC). Diszkoszvetés, főiskolai bajnokság: 1. Jessina (Állatorvosi Akad.) 38.85 m. 2. Antal Pál (Eperjesi IT) 37.67 m. 3. Veres (Kolozsvári EAC) 35.80 m. — Negyed angol mf. sikkfutás, főiskolai bajnokság: 1. Toldy (BEAC) 56.4 m. 2. Holics (BEAC). 3. Bruger (EIT). — Magasugrás, főiskolai bajnokság: 1. Szegedy (KEAC) 176 cm. 2. Szabó (Debreczeni AAC) 171 cm. 3. Abarbanell (BEAC) 161 cm. — Egy angol mf. sikkfutás, főiskolai bajnokság: 1. Bruger (EIT) 5 p. 5.6 mp. 2. Garam (BEAC). 3. Horvát (MAFC). — 220 yardos sikkfutás, főiskolai bajnokság: 1. Déry Emil (MAFC) 24.8 mp. 2. Mamusich (BEAC). 3. Balog (DAAC). — Távolugrás: 1. Majunke (KASE) 6.14 m. 2. Szabó (DAAC) 6.12 m. 3. Batizy (DAAC) 5.98 m. — Helyből távolugrás: 1. Szende (MAFC) 2.95 m. 2. Fábry (MAFC) 2.85 m. 3. Abarbanell (BEAC) 2.76 m. — Sulydobás: 1. Debreczeni István (álnév) 11.78 m. 2. Fábry (MaFC) 10.33 m. 3. Veres (KEAC) 11.26 m. — 120 yardos gátfutás, főiskolai bajnokság: 1. Szende (MAFC). 2. Olasz (BEAC). 3. gróf Csáky (MAFC). Idő 18.6 mp. — 100 yardos junior sikkfutás: 1. Rácz (BEAC) 10.8 mp. 2. Olasz (BEAC). 3. Révész (BEAC). — Főiskolák staféta-

mérkőzése (4×100 m.): 1. Budapesti Egyetemi Athletikai Club csapata (Ludinszky, Toldy, Wiesner, Rácz) 48.2 mp. 2. MAFC csapata (Déry, Fábry, Fekete, Szende). 3. DAAC csapata. A székesfőváros díját BEAC nyerte 26 ponttal a MAFC 17 és a Debreczeniek 10 pontjával szemben.

( ) Bajnoki mérkőzések. A vasárnapi bainoki mérkőzések közül döntő jelentőségű volt a Magyar Testgyakorlók Köre és a Magyar Athletikai Klubnak a millenárius pályán tartott mérkőzése. Az MTK 3:1 eredménnyel győztesen került ki a küzdelemből és így a bainokságot is biztosra veheti, mert hiszen ettől csak az esetben esik el, ha ugy a BTC, mint a Törökvis legyőzi. A MAC pedig két hátralévő mérkőzéséből győztesen kerül ki. — A Ferencvárosi Tornaklub—Ujpesti Tornaegetlet eredménye 2:0. Fővárosi Tornaklub—Typographia 5:1.

( ) Külföldi eredmények. Bécsben: a Wiener S. C. 7:0 (0:0) arányban verte meg a Budapesti Torna Clubot csekély közönség előtt. Az első félidőben jól tartotta magát a BTC, de a második félidőben Ficzer és Simon egy-egy öngólt csinálnak és ezután teljesen letört a BTC csapata. Biró: Halley. — W.A.C. 3:0 (1:0) arányban verte meg a Cricketereket óriási közönség előtt, durva csunya játék után. — Prágában a Manchester United 2:0 arányban verte meg a Sláviát.

Téli sport-cikkek

Mű- és versenykorcsolák. Jégjátékok. Hockey. Jég hockey szabály 20 fillér. Svéd-, norvég-, sveczi-, tírol-, hallvölgyi- és amerikai rodag sport és gyermek-szánkók, tobogán stb. Lillanföldi ski 30 korona. Norvég ski, lábszárak, hótalpak. Téli sportöltözékek és felszerelések Sporttárgyazék ingyen.

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Elítelt strommann. A Népszava 1906. évi augusztus 16. és szeptember 20-iki számaiban erős támadást intézett Bilkey Ferenc székesfehérvári hittanár, a Fejérmegyei Napló felelős szerkesztője ellen. A megsejtett hittanár sajtópört indított a Népszava ellen, amely először Hirsch Bertalan székesfehérvári szobafestő-segédet nevezte meg szerzőül. Ez azonban a szerzőségét áthárította Rózsa Károly szobafestősegre, akit a vádtanács vád alá is helyezett. A mai esküdtzéki tárgyaláson a vádlott váratlanul azzal állt elő, hogy ő nem szerzője a közleményeknek, hanem csak mint strommann szerepel most a bíróság előtt. Előadta azt is, hogy időközben őt a szocialdemokrata párt kizárta kebeléből s így nincs kedve továbbra is szerzőként szerepelni. Az esküdttek azonban ennek dacára bünyösnek mondták ki becsületsértés vétségében a vádlottat, akit a törvényszék ezen verdikt alapján három napi fogházra és 400 korona — a Népszava kaucióját is terhelő — pénzbüntetésre ítelt. A vádlott semmisségi panaszszal élt.

§ Hivatal-vizsgálat. A budapesti büntető törvényszék elnökének megbízása folytán dr. Bakonyi Kálmán táblai bíró főtárgyalási elnök hivatal-vizsgálatot tart naponta a budapesti büntető járásbírósnál.

§ Vásárcsarnoki affér. Ez év február 21-én délelőtt bevásárlásai közben szóváltás támadt a kizsina-városi vásártéren Malczovich László belügyminiszteri titkár felesége és Rutényi Kálmánné elárúsító között s ez utóbbi követelni kezdte Malczovichnéétől, hogy mondja meg neki nevét és lakását, mert becsületsértésért feljelentést akar tenni ellene, Malczovichné megtagadta a felvilágosítást s távozni akart. Rutényiné erre a vásártér rendfenn-tartó közegekhez, Brát Benedek és Max Lajoshoz fordult, akik készséggel vállalkoztak arra, hogy Malczovichnéet igazoltatják. Mivel a miniszteri titkárné a két egészségőr felhívására sem mondta meg nevét s lakását, ezek addig nem eresztették tovább, míg Lakatos Antal rendőrt elő nem hívták, aki előtt azután igazolta magát s hazament. Malczovichné a két egészségőr ellen, akik még sértő szavakkal is illették, becsületsértés és személyes szabadság megsértésének vétsége miatt emelt panaszt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető járásbírósnál dr. Parkas Gyula járásbíró. Brát Benedek és Max Lajos egészségőrök mint vádlottak tagadták a vádat s egyben viszonvádat emeltek a panaszosnő ellen, a viszonvadás miatt a bíró a tárgyalás folytatását június 13-ra halasztotta el.

Esztergapadok

új és használt
mindennemű

Szerszámgépek

minden méretben, csődtömegtől származók, nagy mennyiségben és darabonként is, minden elfogadható árért eladó.

GRUNSPAN IZIDOR-nál, Budapest, V, ker., Váci-ut 24. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Osztatlan munkaidő a pénzintézeteknél.

Budapest, május 11.

A Pénzügyügyi Tisztviselők Országos Egyesülete által az osztatlan munkaidő érdekében összehívott nagygyűlést vasárnap délelőtt tartották meg a Sándor-utcai régi országháza tanácskozó termében. Több mint félezer pénzügyügyi tisztviselő jelent meg a tanácskozáson, melyen több bankigazgató is részt vett, kiket a tisztviselők élénk ovációiban részesítettek. A nagygyűlést Leitner Zsigmond nyitotta meg, akit dr. Éber Antal orsz. képviselővel együtt elnökiül választottak meg, míg a jegyzői tisztet Zoltán Viktor és Fabriczky Antal töltötték be. A tanácskozás egyetlen tárgyának, az osztatlan munkaidő kérdésének előadója dr. Horváth Lipót, a Magyar Általános Takarékpénztár igazgatója volt, aki előadói beszéde során meggyőző érveket hozott fel arra, hogy az osztatlan munkaidő behozatalával sem a pénzintézetek, sem az azokat igénybevevő közönség érdeke nem csorbul. Bevezető beszédében kifejezést adott annak, hogy a pénzügyügyi tisztviselők ajkát nem a tőlük megkívánt munka nagysága nyitja panaszra, hanem az, hogy a mostani megszokott munkaidő mellett nem jut idejük szellemi és fizikai erejük továbbképzésére, általános műveltségük, nyelvi és közgazdasági ismereteik fejlesztésére, a családi élet intenzív ápolására. Az osztatlan munkaidő behozatala a mai lakás- és élelmiszer-drágaság idején a pénzügyügyi tisztviselőknek gazdasági kérdésévé vált. Eloszlatja ezután azt az aggodalmat, mint hogyha a reform megvalósítása esetén az intézeteket igénybevevő nagyközönség kényelme és érdeke volna kockára téve. Felemlíti többek között, hogy a délutáni betétek kamatoztatása csak a betétek utáni napon kezdődik, tehát a közönségre az osztatlan munkaidővel semmi gazdasági hátrány nem hárul. Utal arra, hogy a vasárnapi munkaszünet behozatalakor táplált aggodalmakat is eloszlatja a gyakorlati élet. A tőzsdei értékpapír- és deviza-üzlettel is teljesen összeegyeztethető a munkaidő egyforma megszabása, mely mellett sem az ipar, sem a kereskedelem nem szenvedne fizetési hátrányt s csak a kényelemszeretet, évtizedek szokásának megcsontosodása s az előítélet állotta utját eddig a reform megvalósításának. Hosszantartó, szünni nem akaró eljenzéssel és tapsal honorálta a nagygyűlést az előadó indokolását, aki az alábbi határozatot terjesztette a nagygyűlés elé:

határozati javaslat.

Mint hogy az irodai órák beosztásának mai rendszere az élelmiszerek és lakások drágasága mellett a fővárosi pénzügyügyi tisztviselők részére szinte lehetetlenné teszi a megélhetést.

minthogy ezen rendszer a fővárosi pénzügyügyi tisztviselőknek sem egészségük megővására, sem ismereteik gyarapítására lehetőséget nem nyújt;

minthogy az osztatlan munkaidő, mint számos hazai és külföldi példa mutatja, a pénzintézetek érdekeinek minden sérelme nélkül megvalósítható; végül

minthogy maguknak az intézeteknek is érdekükben áll, hogy testileg munkaképes, szellemileg képzett és rendezett anyagi viszonyok között élő tisztikarral működjenek;

ennélfogva a fővárosi összes pénzügyügyi tisztviselőinek 1908 május 10-én megtartott nagygyűlése határozatilag kimondja, hogy az osztatlan munkaidő behozatalát kívánja és bizik benne, hogy a fővárosi pénzintézetek vezetői eddig is mindenkor tanúsított jóindulatukkal ezt a reformot mielőtt életbe fogják lépíteni.

A nagygyűlés felkéri a Pénzügyügyi Tisztviselők Országos Egyesületét, hogy ezen reform érdekében megkezdett akcióját teljes eréllyel tovább is folytassa.

Az előadói javaslatához Taubner Vilmos, Fejér Gábor, Delej László, dr. Kreutzer Lipót és Gergely Janka szövegezték fel a nagygyűlés

egyhangú lelkesedéssel tette magáévá Horváth Lipót javaslatát, melyet dr. Éber Antal elnök emelt határozattá, lelkes s a tisztviselőket érdekeik megvédelmezésére és összetartásra buzdító záróbeszédében.

A főváros kölcsöne. Mint előre látható volt, a főváros új kölcsönének felvétele igen nagy mozgalmat idézett elő a pénzpiacra s a különböző pénzcsoportok között máris bizonyos versengés mutatkozott a kölcsön elnyeréséért. Sokan már tudni vélik azt is, hogy a francia pénz „igen drága” lesz a fővárosnak. Ma számos bizottsági tag járt a városházán, hogy megtudja, igaz-e az, hogy a francia pénzcsoport csak 87-es árfolyamon akarja átvenni a fővárosi kötvényt, amit drágállottak. A polgármesternél járt ma Lánczy Leó, a kereskedelmi bank igazgatója, a francia pénzcsoport megbízottja is és bemutatta a polgármesternek az írásbeli ajánlat szövegét. Az ajánlatot holnap adja be. Kijelentette Lánczy Leó, hogy ma még távirati uton tárgyal a Credit Lyonnais igazgatóságával s ha lehet, nagyobb árfolyamot eszközöl ki. Az ajánlatot tudvalevően a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tette egy elsőrendű francia pénzcsoporttal, amelynek az élén a Credit Lyonnais és a Banque de Paris et de Pays Bas áll. A terv szerint a francia csoport 87-es árfolyamon akarta átvenni a négy százalékos kötvényeket, a kamatot azonban a fővárosnak kell fizetnie. A kölcsönt hetvenöt év amortizálja a főváros. Az annuitáson kívül a fővárosnak kell fizetnie a párisi tőzsdén való jegyzés összes költségét, ami az egész összegnek 0.12 százaléka. Bárczy István polgármesternél járt ma Kornfeld Zsigmond, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója is s megkérdezte a polgármestert, hogy van-e szüksége a fővárosnak pénzre s hogy hajlandó-e vele tárgyalni. A polgármester kijelentette, hogy a saját felelősségére választ nem adhat, hanem össze fogja hívni a törzsfőnököket s majd azok elé terjeszti a dolgot. Ha azok akarnak tárgyalni, ő szívesen tárgyal. Így áll ma a kölcsön ügye. A hazai bankok érdeklődése mindenestre örvendetes jele a pénzpiac javulásának és hiszszük, hogy ez a fellépés nem csupán erre a kölcsönre vonatkozik, hanem annak az általános tartózkodásnak megszűnését is jelenti, melylyel pénzügyintézetünk gazdasági életünk új alakulásaival szemben viseltettek. A főváros kölcsönéről magáról még végleges véleményt mondani korai lenne. Mindenesetre meg kell várnunk Lánczy Leó végleges ajánlatát, mely az árfolyamra nézve tájékoztatást nyújt. Az azonban bizonyos, hogy igen örvendetes nyeresége lenne közgazdaságunknak, ha a francia tőkének utat tudnánk nyitni hozánk. A francia pénz a legmegbízhatóbbak közé tartozik a világon s a szóban forgó előkelő pénzcsoport példája nyomán az összes nemzetközi piacokon is fokozódnék a magyar címletek iránt való bizodalom, aminek igen nagy hasznát látnók.

A Kereskedelmi Csarnok a prágai kiállításon. A prágai kereskedelmi és iparkamara a Magyar Kereskedelmi Csarnokot az e hó 14-én Prágában megnyitandó jubiláris kiállításra meghívta, az elnökség Fürst László és dr. Schreyer Jenő által képviselteti magát.

Kornfeld lemondása. Kornfeld Zsigmond tegnap Bécsben megkapta a tőzsdetanács ismeretes táviratát s ma arról értesítette a tőzsde titkárságát, hogy a küldöttséget szerdán szívesen látja, azonban már előre is közli, hogy elhatározását semmi körülmények között nem mäsítja meg. Ma hir terjedt el arról is, hogy Kornfeld lemondott a Gíró- és Pénztárgyesületnél viselt elnöki állásáról is, de ezt a legilletékesebb helyen megzafolták.

Kereskedelmi alkalmazottak és az ipartörvény revíziója. A kereskedelmi alkalmazottak vasárnap délelőtt gyűlést tartottak, melyen azon kívánságokról tanácskoztak, melyeket a készülő ipartörvény rendelkezései közé fel akarnak venni. Az ülésen Pfeiffer Sándor és Bogdány Simon felszólalása

után javaslatot fogadtak el, melyben kifejezést adtak annak, hogy az ipartörvény-tervezetnek a kereskedelmi alkalmazottakat illető intézkedései nem elégitik ki az alkalmazottakat. A nagygyűlés megbízta a Kereskedő Ifjak Társulatát és a Magyarországi Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetségét, hogy az új ipartörvény tárgyában összehívandó ankétén terjeszsenek elő az alkalmazottak érdekeinek fokozottabb megvédésére alkalmas javaslatokat.

Papirgyárak fuziója. A Nezsideri Papirgyártó Részvénytársaság és a „Schlöglmühl” papirgyár (Bécs) fuzionálni fognak. Ebből a célból a nezsideri gyár felemeli alaptőkéjét 4,500,000 koronáról 6.75 millió koronára, a Schlöglmühl-részvényeket pedig becseréli saját új részvényeire akként, hogy négy Schlöglmühl-részvényért 1908. évi szelvény nyel ad három nezsideri részvényt 1909. évi szelvény nyel és tíz koronát az 1908. évi szelvény fedezésül. Mindkét gyár továbbra is külön üzemben marad, azonban a Schlöglmühl a jövőben csak az olcsóbb minőségű anyagot fogja előállítani. Az üzem vezetését és az eladást a nezsideri fogja intézni. A Nezsideri Papirgyártó Részvénytársaságnak Péterfalván fióktelepe, főtelepe pedig Bécsben van.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket közli: Roth Bernát kereskedő Ungvár; — Schreiber Ábrahám kereskedő Budapest, Akácfa-utca 64; — Cungl Testvérek butorkereskedő Temesvár; — Murai és Fehér czég Nagyszalonta; — Spitzer Jakab utóda Nagyhalomgy; — Halbert Dávid Ungvár; — Armuth Sándor Nagyzanisza; — Lechner B. Temesvár.

Az új vasuti üzletszabályzat tervezetének felülvizsgálása. Ismeretes, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter az új vasuti üzletszabályzat tervezetét megküldötte az összes érdekelt testületeknek, hatóságoknak s így a hazai vasutaknak is felülvizsgálás céljából és hogy ennek folytán a magyar vasuti igazgatók értekezlete albizottságot küldött ki a tervezet tárgyalása és jelentéstétel végett. Az albizottság, mely a M. kir. államvasutak, a Déli vasut, a Kassa—oderbergi vasut és a Győr—Sopron—ebenfurti vasut képviselőiből állott, a tervezet több ülésen át beható tárgyalás alá vette. A tárgyalások eredményét, illetőleg a megállapított javaslatokat külön felterjesztés-tervezetbe foglalva, az igazgatói értekezlet elé terjesztette az albizottság. A magyar vasutak igazgatóinak legutóbb Bécsben tartott értekezletén az ügy napirendre került, az albizottság jelentés-tervezetét változatlanul elfogadták és annak a kereskedelemügyi miniszterhez való sürgős felterjesztését határozták. A felterjesztésben a következők foglaltak:

Az új üzletszabályzat tervezete ugy tartalmára, mint alakjára beosztására nézve megfelelőbb a jelenleg érvényes üzletszabályzatnál, mert abban nemcsak az egyes szakaszok beosztása célszerűbb, hanem azok címe és szövege is szabatosabb a jelenlegi üzletszabályzat egynemű szakaszánál, illetőleg szövegezésénél. További előnye a tervezetnek az, hogy abba több olyan határozományt vettek fel, amelyek nálunk ezideig csak díjszabási határozományok voltak. A tervezet szerint tehát egyrészt a vasutak érdekei a felek által támasztható alaptalan felszólamlásokkal szemben jobban megvédettek, másrészt azonban ott, ahol a vasutak szavatosságának lényeges kiterjesztése, tehát érdekeinek sérelme nélkül lehetséges, a szállítófelek előnyére új rendelkezések is vettek fel a szabályzatba. A felek előnyére szolgáló eme könnyítések közül azonban egyeseket a magyar vasutak a mi különleges viszonyainkra nem találtak alkalmazhatónak, miert is több szakasznál némi módosításokat, illetőleg a jelenlegi szövegnek változatlan fentartását kellett javaslatba hozniok. A tervezetre vonatkozó általános megjegyzések után a részletekre kerül a sor. A felterjesztés végén a MÁV. igazgatósága, mint a magyar vasutak igazgatói értekezletének ügyvivője, egyszersmind azt is bejelenti, hogy a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának a vasuti üzletszabályzat módosítására vonatkozó headványára szintén megtette megfelelő észrevételeit.

Ité említiük, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés előterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben

Edig kin volt! **A Sebők-féle szabályozható „Chic” nyakkendő!** ma már mindenki ismeri és kedveli Elegáns, célszerű, izléses és olcsó. Nagy választékban szebbnél szebb mintákban kapható a boltjainkban. Budapest, VI., Teréz-körút 48. Tessenék képes árcévezéket kérni.

Most élvezet!

kérte, hogy a miniszter adjon arra módot, hogy az egyesülés a gondozása alatt álló érdekek képviselőiben az új vasuti üzletszabályzat tervezetéhez idejekorán hozzá szólhasson és megokolt kívánságait előterjeszthesse. A miniszter az előterjesztést elintéző, ma érkezett leiratában arról értesíti az egyesülést, hogy a magyar, osztrák és német üzletszabályzat eddigi összhangjának a jövőre való biztosítása végett a három érdekelt fél között folyt megbeszélés eredményeképpen már a múlt évben elkészítette ugyan a kormány a magyar üzletszabályzat új tervezetét és annak a hazai összes érdekelt körökhöz való megküldése a folyó évi február havára — hozzászólhatóságuk végett — kilátásba is volt véve, de elmaradt ez azért, mert időközben ugy Németországban, mint Ausztriában újabb tervezet készült, amelybe újabb megbeszélést igénylő javaslatok vétettek fel. A magyar tervezet ennél fogva most már csak az újabb és pedig a folyó hóban tartandó megbeszélések befejezése után lesz közrebocsátható. Minthogy a három állam kiküldöttéi a tárgyalásokat kormányaik jóváhagyásának fentartásával folytatták, a miniszternek módjában fog állani a tervezetre nézve az érdekelt testületek véleményét meghallgatni s így alkalom lesz arra, hogy a hazai érdekségek részéről támasztható jogosult kívánságok az új vasuti üzletszabályzat keretében érvényesülést találjanak.

A Cunard-társaság üzletve. A Liverpoolban székelő Cunard-Ship Co. 1907. üzletve 554,749 font sterling tiszta nyereséggel zárult, az 1906. évi 553,195-el szemben. A különbözet tehát egészen jelentéktelen. Leírásokra fordítottak 254,906 sterlinget, newyorki építkezésekre 4774, biztosítási alapra csak 6757 sterlinget. Az új hajók költségeiből 100,000 fontot írtak le. Az évi osztalék 5% lesz és új számlára 109,882 font jut. A társaság személyforgalma tekintetében kielégítő volt, de az ebből származott bevételek eredményét az igazgatóság nem mondja kedvezőnek. A forgalomra gyakorolt kedvezőtlen hatást az ismert körülményeknek tulajdonítja a Cunard: az amerikai krízis, a köszénárak emelkedése és a munkabérek növekedésének.

A Norddeutscher Lloyd államsegélye. Németországban most új törvényjavaslat kerül parlamenti tárgyalásra, amely szerint a Norddeutscher Lloyd egy új havi összeköttetésért Uj-Guineába és Ausztráliába, továbbá Japánba újabb évi 500.000 márka szubvencziót kapjon és pedig 1908. április 1-től 1914. október 1-ig. A társaság eddigi szubvencziója évi 5,540.000 márka volt.

Temesvári gyáriparosok gyűlése. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének temesvári fiókja tegnap tartotta évi közgyűlését. A közgyűlést Vest Ede udv. tanácsos nyitotta meg, kinek beszéde után Hatvany-Deutsch Sándor fejtegette a Gyáriparosok Szövetségének céljait s különösen azon nagyjelentőségű szolidaritást, amelylyel a temesvári gyáriparosok a központ minden akcióját támogatják. A fiók évi jelentését a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette s ezután Hegedüs Loránt ügyvezető igazgató terjesztette elő az összeférhetlenségi törvény revíziójára és az adóreformra vonatkozó határozati javaslatokat. Ez indítványok helyesléssel találkoztak s kimondotta a közgyűlés azt, hogy a kereseti adó kulcsának három százalékban való megállapítását iparunk életkérdésének tekinti. Nagy érdeklődést keltett a munkásbiztosító törvény végrehajtása körül megindult vita, amelyben Tauffer Jenő a temesvári orvosszövetség elnöke fejezte ki elismerését a Gyáriparosok Szövetségének a béke helyreállítására törekvő akciója fölött. Végül Szana Zsigmond alelnök tolmácsolta a temesvári iparosok ragaszkodását a Szövetséghez és annak vezetőségéhez.

Magyar vasutak együttes értekezlete. A magyar magánvasuti társaságok már régóta érzik annak szükségét, hogy közös érdekeik előkészítése és előmozdítása céljából egymással valamely módon szorosabban érintkezzenek és hogy a felmerülő közös érdekű ügyekben egyöntetűen járjanak el. Az említett vasutak e tekintetben immár megállapodásra jutottak és — amint már jeleztük — legutóbb tartott értekezletükön elhatározták, hogy értekezleti alapon és ügyrendben megállapítandó szervezet mellett „Magyar magánvasutak együttes értekezlete” címen megalakultak s időnkint értekezletet tartanak. Ugyanezen alkalommal egyszersmind megállapították az értekezlet „Ügyrendjét” is. Ebben kimondták, hogy a „Magyar magánvasutak együttes értekezlete” nincs ellentétben a magyar vasutak igazgatói értekezletével, hanem csakis olyan ügyeket tárgyal, amelyek az utóbbihoz nem tartoznak, vagy amelyek csupán a magánvasutak ügyeit érintik. Az ügyrendben az értekezlet célját akként körvonalozták, hogy a magyar magánvasutak személyes érintkezések révén a vasuti engedélyezés, építés, üzem és adminisztráció körül szerzett tapasztalataikat egymással közölvén, azokat megvitatás után, kölcsönösen értékesítik; továbbá, hogy egymás támogatása által közös érdekeiket előmozdítják, avagy netáni sérelmeiket orvosolni, jogaikat megvédelmezni, vagy kiterjeszkedni törekednek; végül, hogy az értekezlet a szakkérdésben hozzáforduló tagoknak felvilágosítással és utbaigazítással szolgál. Az értekezlet ügyvezetésével az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak igazgatóságát bízták meg. Eddigél — amint értesülünk — 18 magyar magánvasut, illetőleg csoport, 71 vasuttársasággal jelentette be magát az Értekezletbe. Az eddig belépett vasutak összesen 6208 kilométert képviselnek.

Bortermelők közgyűlése. A magyar kir. országos központi mintapince vezetésével megbízott Magyar Bortermelők Országos Szövetkezete vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlését Benkő Kálmán elnöklésével. A közgyűlés jóváhagyta a bemutatott jelentést és számadásokat és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadta a felmentvényt. Az igazgatóságba újból megválasztották a sorrend szerint kilépő Ágoston Józsefet, Benkő Kálmánt és Koppély Gézát; a felügyelő-bizottságba gróf Ráday Geórgy, dr. Glatz Eriket és póttagul Tarányi Ferenczet. Egyidejűleg tartották közgyűlésüket a m. kir. orsz. központi mintapincében képviselt termelők is. Dobokay Lajos miniszteri tanácsos elnöklésével. Az évi jelentést, amely a mintapince 1907. évi működéséről számol be, jóváhagyólag tudomásul vették. A termelők részéről bizalmi férfiakként Miklós Ödönt és Adriányi Kálmánt választották meg.

Új állami szénbányák és vasművek. Ismételten megemlékeztünk már arról, hogy az állam az utóbbi időben fokozott mértékben lát új szénlevegők megszerzéséhez. Így most egy igen nagyjelentőségű hír forog közvéden a gazdasági körökben; az t. i., hogy a magyar kormány az osztrák államvasutársasággal tárgyalásokat folytat a társaság aninai és resiczai vasműveinek a magyar államvasutak részére való megvásárlása céljából. Ezek a hírek már régi keletűek és mindig kétséggel fogadták azokat, mert a resiczai művek most teljesen ujjaalakítás alatt vannak és a folyamatban levő munkálatok befejezése előtt aligha lehet a vasművek eladásáról szó. A társaság magyar bányái, kohói és uradalmainak legutolsó mérlege 506,948 korona tiszta nyereséget mutat ki. A folyamatban levő

átalakítási munkálatok az üzemfolytatást sok tekintetben megakadályozták. A múlt évi beruházások 2 és fél millió koronára rugnak.

A süitők közgyűlése. A Magyar Süitők Országos Szövetsége e hó 27-én délután 4 órakor tartja második évi rendes közgyűlését az Andrássy-uti Bokros-féle (vált Drechsler) vendéglő külön helyiségében.

Új cementsgyár. Mint értesülünk, Selypen egy új cementsgyár van alakulóban Magyar Vulkán Cementsgyár R. T. címmel, amely vulkanikus termékekből egy új eljárás segítségével fog cementet gyártani. A társaság alaptőkéje 600.000 korona, amely — hir szerint — már teljesen jegyeztetett.

A losonczi gyapjuvásár. Losoncra táviratozzák: A vásár vontatva indult és bonyolódott le. Hozatala 2000 zsák volt, az árak szabálytalanul képződtek minőség és mosás szerint, mely utóbbi csak némileg sikerült. Átlag ársés 20% tavalyi árakkal szemben. Fizettek jó urasági tételekért 75—85 forintot, parasztyapjuikért 65—72 forintot bécsi mázsánként.

A francia gyapjuvásár. A gyapjuárak néhány hónap óta erős és megokolatlan csökkenést mutatnak Franciaországban, aminek hatása erősen meglátszik a nyilvános aukciók eredményén. Így a reimsi aukción egyáltalában nem volt vásár, mert a kereskedők a múlt éviéknél 40—50%-kal alacsonyabb árakat kínáltak, amit a termelők nem voltak hajlandók elfogadni, minélfogva mintegy 15,000 gyapju eladatlann maradt, a második aukció pedig május 20-ikára halasztott. A nagy árdepressziót francia gazdasági szakkörök véleménye szerint a havre-i, roubaix-e és antwerpeni határidő-piaczokon üzött spekuláció okozza, de tekintve, hogy a nyomott árak egyáltalán nincsenek arányban a külföldi gyapjuárakkal, alapos reményük van rá az érdekelteknek, hogy a tenyésztők összetartása és kitartása révén sikerül méltányos, a tényleges viszonyoknak megfelelő gyapjuárakat az idény vége előtt elérniök.

elölös szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
Kiadótulajdonos
A Magyar Ujságkladó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Altalános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. o. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus.

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegzsibák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, hughysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőr-bajok. Bőrviszketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

HETI MŰSOR:

Május	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vig-Opera)	Magyar Színház	Föv. nyári színház	Itália színház
13 Szerda	Makrancos hölgy	Geórgyváza, Csavargó és királyleány. A törpe gránátos.	Tatárjárás	Varázsgörög	Ezeregy éj	A császár katonái	A vig özvegy	A mai Róma
14 Csütörtök	A biboros	Eliane	Félszerlem	A drótostót	A nagymama	Sasfiók	Le a férfiakkal	Rendnek muszáj lenni
15 Péntek	A Nászinduló	—	A tanítónő	A dollárkirálynő	Ezeregy éj	A Sasfiók	Le a férfiakkal	Venecze
16 Szombat . . . . . (d. u. este)	Az ember tragédiája	Szevillai borbély	Vizsgaeledás Az ördög	A drótostót	Wiesenthal novellák. Francia veszedelmek	Sasfiók	Mignon	Vizsgaeledás
17 Vasárnap . . . . . (d. u. este)	A biboros	Téli rego	Tatárjárás Félszerlem	Drótostót A dollárkirálynő	Három feleség Wiesenthal nővérek. Francia veszedelmek.	A császár katonái A Sasfiók	A madarász Gál-Baba	—

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.
Főraktár Budapesten: ÉDESKUTY L.-nél.

TŐZSDÉK

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, május 11.

Az amerikai tőzsdéken az utolsó hausse nem igen volt hosszú életű. Tegnapra már 1½ centes áresést jelentettek. Nálunk a kedvező időjárás folytán az üzlet ma nagyon lanyhán indult. Októberi buza 15 fillérrel olcsóbban, mint szombat este, 9.87-ért volt kapható helybeli realizálások és főleg vidéki eladási megbízások következtében. Csakhamar azonban irányváltás állott be és októberi buza tömeges véleményvásárlásokra 10.12-ig emelkedett. A spekuláció a csapadékok mennyiségét nem tartja elegendőnek és fél, hogy a május hava tulnyomólag száraz jellegű lesz. A készáru piac a határidős piacczal egyöntetűleg haladt. Eleinte 50 kilónkint 15 fillérrel olcsóbban lehetett búzát kapni, később már teljesen változatlan árakat fizettek. Rozs, tengeri, zab ára nem változott. Az össziforgalom 10 ezer mázsa búzára rugott.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 800 mm. 77 kg. 24.10 korona, 200 mm. 77 kg. 24.10 korona, 100 mm. 77 kg. 24.— korona, 100 mm. 77 kg. 24.— korona, 500 mm. 76.5 kg. 24.40 korona, 150 mm. 76.8 kg. 24.— korona, 300 mm. 76.5 kg. 24.— korona, 300 mm. 76.5 kg. 24.— korona, 100 mm. 76 kg. 24.— korona, 400 mm. 76 kg. 24.— korona.

Paksi: 2050 mm. 75 kg. 23.45 korona. Ókanizsai: 600 mm. 76 kg. 24.— korona. Zentai: 1360 mm. 76.5 kg. 24.15 korona. Pestvidéki: 300 mm. 78 kg. 24.— korona, 200 mm. 75.5 kg. 23.90 korona, 200 mm. 77.5 kg. 23.90 korona, 250 mm. 77 kg. 23.70 korona, 100 mm. 76.5 kg. 23.50 korona, 100 mm. 76 kg. 23.55 korona.

Fehérmegyei: 200 mm. 78.5 kg. 23.90 korona, 200 mm. 76.5 kg. 23.50 korona, 200 mm. 77 kg. 23.50 korona.

Hartai: 300 mm. 75 kg. 23.50 korona. Mindszenti: 1550 mm. 73 kg. 23.80 korona. Bánáti: 300 mm. 75.5 kg. 23.80 korona. Zab: 100 mm. 14.50 korona, kpí., 100 mm. 14.40 korona, kpí.

Rozs: 300 mm. 20.30 korona, kpí.

A határidőpiacra kötött:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. májusra 11.62, 11.71.
Buza 1908. októberre 9.88, 9.90, 9.85, 10.10, 10.03.
Rozs 1908. októberre 8.67, 8.64, 8.86, 8.81.
Zab 1908. októberre 6.63.
Tengeri 1908. májusra 6.54, 6.55.
Tengeri 1908. júliusra 6.62, 6.64.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

májusra buza	11.70—11.72
októberi buza	10.03—10.04
októberi rozs	8.81—8.82
októberi zab	6.61—6.62
májusi tengeri	6.53—6.54
júliusi tengeri	6.63—6.64

Déliáni forgalom.

Délután az irány szilárd maradt.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra	11.83—11.84
Buza októberre	10.13—10.14
Rozs 1908. májusra	—
Rozs új októberi	8.87—8.88
Zab 1908. májusra	7.06—7.08
Zab októberre	6.63—6.64
Tengeri 1908. májusra	6.54—6.55
Tengeri júliusra	6.63—6.64

Budapesti gabonaforgalom.

1908. május 8-tól május 10-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	26838	—
Rozs	176	304
Arpa	1382	—
Zab	9462	9488
Tengeri	19407	4008
Liszt	867	22568
Korpa	—	4330

Értéktőzsde.

A tegnapi magánforgalomban érvényre jutott szilárduló irányzat hatása alatt indult ma az üzlet az értéktőzsdén. Az irányzat ma is határozottan szilárd volt és élénk forgalom fejlődött ki. A járadékpiac hírei és a pénzpiac javulása élénkséget teremtettek és a legtöbb érték szépen emelkedett. A déli tőzsde eleinte tartott volt, később azonban üzletcsend következtében visszaesés mutatkozott, azonban nem volt oly mérvű, hogy a mai emelkedést megsemmisíthette volna. Élénken keresték a Kereskedelmi Bank- és Jelzálogbank-részvényeket. Előbbi a fővárosi kölcson ügyének hírére, utóbbi pedig a betét-üzlet bevezetésének kedvező megítélése következtében javult. A járadékpiac szilárd volt. A lezárási piacczal csökkent a kereslet. A magánkamatláb 3% és 3½% között mozog.

Az utőtőzsde irányzata nyugodt volt. Forgalom alig fejlődött.

A Kereskedelmi Bank javult 25 koronával, a Jelzálogbank a tegnapi 5 koronás javulás után még harmadfél koronával emelkedett. Az Osztrák hitel ma reggel 631.50 koronán indult, 632.75-re javult, a déli tőzsdén azonban 632-re gyöngült. A Magyar hitel másfél koronával a tegnapi magánforgalomban előfordult jegyzésen fölül 747 koronán indulva, lassan 746 koronáig gyöngült. Az Államvasut 698.50 koronás kezdő árfolyama hamarosan 700 koronáig javult, később azonban 698-ra gyöngült.

Forgalomba került továbbá: Leszámitoló bank 473.50—473 koronán, Jelzálog 440—437.50—439.25 koronán, Rima 548.25—552—551.75 koronán, Közúti 548—548.50 koronán, Magyar koronajáradék 93.80—93.85 koronán, Salgó 583 koronán, Danubius 217 koronán, Adria 410 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 631.50—632.75. Magyar hitelrészvény 746.50—747.—. Osztrák-magyar államvasut 698.—700. Déli vasut —. Rimamurányi vasút 548.75—550.50. Magyar lezámitoló-bank 473.—473.25. Jelzálog-bank 437.50—440.—. Közúti vas-pálya 548.—547.50. Városi villamos vasut 267.75. Magyar koronajáradék 93.80—93.85. Magyar kereskedelmi bank 3320—3330. Salgótarjáni kölcsonbánya r.-t. 583.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyöngült.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 632.50—632.—. Magyar hitelrészvény 746.50—745.50. Osztrák-magyar államvasut 698.50—697.—. Rimamurányi vasút 551.—552.—. Magyar lezámitoló-bank 473.50—472.74. Jelzálog-bank 439.—438.50. Közúti vas-pálya 549.—547.75. Városi villamos vasut 268.—267.50. Magyar koronajáradék 93.77½—93.85. Hazai bank 277.—217.50. Agrár-bank 431.—. Kölcsonbánya és téglagyár 463.—469.—. Salgótarjáni kölcsonbánya r.-t. 582.—584.—. Weitzer-fele vágongyár 387.—388.—. Adria tengerhajózási részvénytársaság 410.—413. Kereskedelmi bank 3330.—3339.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. május hó végére 18—20 K.

Utőtőzsde.

Kötötték: Osztrák hitelrészvény 632.—631.75. Magyar hitelrészvény 745.75. Jelzálog-bank 438.50—439.50. Államvasut 697.25—696.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 641.75. Jelzálog-bank 439.—. Államvasut 696.—.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, május 11. (Saját tudósítónk jelentése.) Az e heti forgalom részvédelensége miatt üzletellenül kezdődött, érdeklődés nem mutatkozott; az irányzat bágyadt, de az árak nem változtak, mert vásárlási kedv nélkül az eladók sem mutattak hajlandóságot kínálatra.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.45—12.85 korona, mosoni 11.90—12.25 korona, tótfelvidéki 11.80—12.30 kor., déli vasuti 11.80—12.20 korona, marchfeldi 11.60—11.90.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.70—10.95 korona, csepeli 10.60—10.85 kor., pestmegyei 10.70—10.95, déli vasut —.— korona, különféle magyar —.— kor., osztrák —.— korona.

Arpa: morvaországi —.— kor., marchfeldi —.— kor., bécsvidéki —.— kor., tótfelvidéki 6.75—8.20 kor., csepeli —.— kor., győri 7.10—7.70 kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki —.— korona.

Magyar tengeri: régi 6.95—7.15, új —.— korona, cinquantin 8.—8.55, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 7.50—7.80 korona, elsőrendű 7.80—8.05 kor., válogatott 8.05—8.40 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, május 11. A mai előtőzsdén a barátságos irányzat annál határozottabban lépett előtérbe, mert a pénzügyi és politikai helyzet kedvező felfogását, szilárd külföldi jelentések és nagyobb budapesti vételek is támogatták. Csaknem az összes árfolyamok jelentékenyen javultak, különösen egyes magyar bankértékek, köztük a Magyar Jelzálogbank és Pesti Magyar Kereskedelmi Bank részvényei. Vasértékekben helyi visszavásárlásokat eszközöltek. Hitel- és államvasuti részvények, az utóbbiak arra a hirre, hogy a magyar kormány az osztrák-magyar államvasut társasággal a resiczei vasbánya megvásárlása végett tárgyalásokba bocsátkozott, szintén emelkedett. Ezenfelül fegyvergyári, hirtenbergi töltény- és petróleumrészvények valamint magyar koronajáradék és orosz járadék is javultak. Az előtőzsde irányzata zárlatáig barátságos maradt. A déli tőzsdén alpesi bányarészvények folytatták az emelkedést. A többi értékek nyugodt forgalomnál tartottak.

11 órakor zárulnak.

Osztrák hitelr. 632.25, Magyar hitelr. 744.—, Ländlerbank —.—, Államvasut 697.75 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 135.75 —.—, Alpesi bányatársulat 657.—, Rimamurányi 551.—, Májusi járadék 97.60, Magyar koronajár. 93.75, Orosz érték 95.70, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.67.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 632.25, Magyar hitel 745.—, Ländlerbank 436.50, Unio-bank —.—, Államvasut 698.—, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 135.75, Gözhajó —.—, Alpesi bányarészvény 659.—, Májusi járadék —.—, Magyar koronajáradék —.—, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.68, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 551.50, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. 439.50, Kárpáti petróleum —.—.

Bécs, május 11. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.45, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.05, 1860-as sorsjegy 150.50 Osztrák hitelsorsjegy 456.— Angol osztrák bankrészvény 297.75, Bécsi Bankverein 521.50 Osztrák-magyar bank 1727.— Déli vasut 135.75 Dunagözhajózási társ. 1023.— Dohány rész. 407.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.72 Osztr. Lloyd 423.— 4-2 sz. ezüst. jár 97.35—99.20, Osztr. koronajáradék 97.45, 1864-es sorsjegy 264.50, Osztrák hitelintézeti részvény 631.25, Union-Bank 537.—, Osztrák Ländlerbank 435.75, Osztrák-magyar államvasut 695.50, Elbavölgyi vasut 442.—, Alpesi részvény 659.—, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.35, Lipótkohó 448.—, Töröksorsjegy 187.—. Nyugodt.

Bécs, május 11. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.25, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 145.50, Magyar hitelbank részvény 743.75, Magyar lezámitoló és váltó részvény 471.—, Rimamurányi 548.—, Magyar cukoripar 1790, Adria hajózási részvénytársaság 409.—, Magyar koronajáradék 93.70, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.55, Magyar nyer.-k. sorsjegy 188.75, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 438.—, Magyar keresk. bank 3335.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, május 11. (Tőzsdei jelentés.) A tőzsde ma magasabb árfolyamok mellett indult. Különösen bank-értékek és több kohórészvény emelkedtek a százalékos törlesztésével, miután Amerika gazdasági helyzetét

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatát valódi áldás gyomorbetegségek és az emésztés zavarainak kezelésére ajánljuk.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

most kedvezőben itélik meg, aminek nagy horderőt tulajdonítanak Európára nézve is. Vasutértek és orosz értékek szintén elértek kisebb emelkedéseket, szintegy a további folyamatban gőzhajószerszények is. Az eladások azonban nem voltak jelentékenyek, habár az árfolyamok zártilag megtarthatták emelkedett színvonalukat. A készpénzpiac ipari értékei szilárd irányzatot követtek.

Zárlatok jegyeztetik: 4,2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 98,50, osztrák hitelrészvény 198,10, Déli vasut 23,10, orosz bankjegyek 214,30, 4 százalékos új orosz kölcsön 75,25, Disconto Commandit 174,40, Dinamit-truszt 162,30, Harpeni 198,25, Unifikált török járadék 95,50, 4,2 százalékos ezüst-járadék 97,40, 4 százalékos magyar aranyáradék 93,40, Magyar koronajáradék 93,60, Osztrák-magyar államvasut 149,25, Bécsi váltóár 84,90, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 214,60, Gelsenkircheni 192,80, Laurakohó 208,50. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) május 11. 4,2 százalékos papíráradék 99,10, 4 százalékos osztrák aranyáradék 97,65, 4 százalékos magyar aranyáradék 93,35, Osztrák hitelintézeti részvény 197,75, Osztrák-magyar államvasut 149,20, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 201,07, Bécsi Bankverein 130,50, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77, —, 4,2 százalékos ezüstjáradék 99,40, Osztrák koronajáradék 97,35, Magyar koronajáradék 93,25, Osztrák-magyar bank 124,10, Déli vasut részvény 23,25, Elbe völgyi vasut —, Bécsi váltóár 84,90, Párisi váltóár 812,75, Union bank részvény 135,50, Alpési bányarészvény 328, —. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) május 11. 4,2 százalékos ezüstjáradék 98,80, 1860. sorsjegy 152, —, Déli vasut 23, —, 4 százalékos aranyáradék 98,50, Osztrák hitelrészvény 197,90, Osztrák-magyar államvasut 149, —, Olasz járadék 104,10, 4 százalékos Magyar aranyáradék 93,50 Nyugodt.

London, május 11. Angol consol 85 1/16.

Páris, május 11. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96,52, Osztr. aranyáradék —, Magyar aranyáradék 95,10, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 497,70, 4 százalékos Olasz járadék 103,80, Déli vasut elsőbbségi kötv. 308, — 5 százalékos marokkói járadék 519, —, 4 százalé-

kos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amori. román járadék 89,95, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 90,50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97,47, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 518, —, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, —, 4 százalékos spanyol járadék 93,75, 4 százalékos unifikált török jár. 95,75, Török sorsjegy 179,25, Török dohányrészvény —, Osztrák földhitelintézet 1110, —, Osztr. Länderbank 461, —, Magyar Jelzálogbank 461, —, Banque de Paris 1402, Banque Ottomane 727, —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 678, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 508, —, Rio Tinto 15,01, Sucrerie d'Egypte 29, —, Tula 224, —, Thomson Houston —, Urikányi köszén 154, Chartered 17 25, De Beers 243,50, East Rand 85, —, Jagersfontein 80,50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 44,50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207,56 Váltó német piacokra (rövid) 123, —, Váltó Bécsre (rövid) 104,50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (röv.) 3/16, Csek Londonra 251,30, Magánkamatláb 27 1/16. Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Sertéskonzumvásár.

Budapest, május 11. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1001 darab sertés, 43 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 935 darab sertés, 66 darab süldő, — darab malacz, összesen 1936 darab sertés, 109 darab süldő — darab malacz. Eladatott 975 darab sertés, 18 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 961 drb sertés, 91 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 101 — 104 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 100 — fillér, ételsúlylevonással — 124 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 109-50 — fillérig, ételsúlylevonással 128 — 137 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 123 — 140 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 130 — 140 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül 100 —, könnyű 140 — 300 kgr.-ig 90 —

fillérig, ételsúlylevonással 135 — 145 fillérig. Belföldi süldő 96 — 108 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 11-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 129—131 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 132—134 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 136—140 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertésleltészm: 1908. évi május 8. napján volt készlet 34023 drb., 1908. május hó 9-10-én felhajtott 591 darab, 1908. május 9-10-én elszállított 398 darab, 1908 május 11. napjára maradt készletben 34216 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: közepes. Az árak 4 fill. hanyatlott.

Juhvásár.

Budapest, május 11. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 65 darab juhot. Árjegyzések: elsőrendű ürü 60—62 fillér kgr.-ként, vagy 53—60 korona páronként, középminőségű ürü 52—58 fill., kéként vagy 40—41 korona páronként, anyajuhok 51—54 fillér kéként, vagy 34—44 korona páronként, kosok 51 fillér vagy 69—70 korona páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak 2—3 fillérrel kéként csökkentek.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, május 11. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavácion felhajtottak: — darab magyar, — drb galicziai, — drb bukovinai, — németországi, összesen — darab szarvasmarha. Jegyzések kilogrammonként elősúlyban: Magyar hizóökor I-ső minőségű 76—80 fillér,

Table with columns: Buza, Kilós, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: Heszavideki, Pestvidéki, Bányási, Dácskai, Egyéb gabonaneműk, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri Rentez, Burgonya, Különb. termény, Faj, Péz, Ár.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Államadósság közkölcsönök, Záloglevelek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalak, Különb. vállalatok.

Table with columns: Pénz, Ár. Rows include: Újlati tegla és mészegő, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalak, Különb. vállalatok, Pénzjegyek, Pénzszemek és váltók.

Vertical text on the right edge of the page, including 'Kivétel', 'segű 6', '40', 'tási ad', 'A me', 'Ha', 'uralkoc', '24 óra', 'süket', 'a maxi', 'nyón 7', 'Me', 'Allor', 'A Szlatin', 'Ungvár', 'Kösmárk', 'Losonc', 'Ógyalla', 'Budapest', 'Herény', 'Köszthely', 'Pécs', 'Zágráb', 'Rimmo', 'Szeged', 'Temesvár', 'Nagyvárad', 'Kisvárd', 'Nagyzebe', 'Zalánár', 'Kecsk', 'Arravár', 'Selmecsbá', 'Komárom', 'Magyar-O', 'Sopron', 'Eszék', 'Cirkvenica', 'Debrecon', 'Köcskómé', 'Drosháza', 'Arad', 'Zsombolya', 'Vesce', 'Orsova', 'Kine', 'szályi Jó', 'tály 3-ik', 'ipari seg', 'zatába, H', 'lót a X. t', 'nézky I.', 'Géza ok', 'segédfel', 'vel megk', 'hoz Szel', 'pénztárn', 'Kálli Na', 'Végrehaj', 'ideiglene', 'ian net', 'szelvény', 'jövédéki', 'vevőégek', 'Feszt Lá', 'ev. főgim', 'lag, rend', 'az arads', 'des tanit', 'nezsideri', 'csepregi', 'Károly n', 'díjokot', 'SZ', 'Május', 'Nagyvár', 'eszes l', 'maradt', 'matikus', 'herény', 'Nagy ig', '6 kor. k', 'Te rász', 'ésredő', '40 fillé', 'laay-vit', 'zetése n'

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1908. május 12-én.

Nemzeti Színház

NORA. Színmű 5 felvonásban. Írta Ibsen Henrik. Helmer Róbert Mihályi Nora, neje Feld Irén Rank Petnes Ozv. Jandonné Szacsavay Günther Szacsavay Kezdeté 7 órákor.

II. Kir. Operaház

Pillangó kisasszony. Tragikus dalmű 2 felvonásban 3 részben. Szövegét Long János L. és Belasco David nyomán írta Illica L. és Giacosa G. Ford. Váradi Sándor, zenéjét szerzte Puccini Giacomo. Pillangókisasszony Ambrusné Szuki Váradi M. Kate Flattó Pinkerton Arányi Sbarpias Dainóki Goro Déri Yamadori herceg Pichler Honza Ney Yakusid Hegedüs Okézari biztos Kárpát Kezdeté 7 órákor.

Magyar színház

A Sasfiók. L'Alphonse Dráma 5 felvonásban írta Rostaud Edmond, fordította Abrányi Emil. Ferencz Törzs Flambeau Csorlos Metternich Rátkai Ferencz császár Réthy Narmont tabornagy Szirmai A szabó Z. Molnár Genta Garas Báro Obenaus Boros Maria Luiza Forrai R. Camerata grófnő Polgar I. De Lorget Teréz T. Halmi M. Oberczegnő Mészáros G. Kezdeté fél 8 órákor.

Fővárosi nyári színház

A szobaleány. Boházát három felvonásban. Kezdeté fél 8 órákor.

Várszínház

Zárva

Úránia színház

Rendnek muszáj lenni. Kezdeté fél 8 órákor.

Nepszínház-Vigopera

Ezeregy éj. Operett 5 felvonásban, 4 képpben írta Lindau. Fordította Farkas Jenő, zenéjét szerzte Strauss J. Szulejman szettán Környei Mosszu, halsz) Nav L. Leila kőm basa Várgh kőm basa Dóla Douma Wall Oronusz, varázsló Andorffy A nagyvezér Székely Zurarda Marosi A. A kajmakán Dános Fioly Mezei Kezdeté 8 órákor

Király színház

A drótostót. Operett 2 felv. és előjátékkal. Zenéjét szerzte Lohár Ferencz. Günther bádogos Boross Miczl, leánya Szegedy E. Pfeiferkorn Sziklai Zsuka Petráss S. Jankó Raskó Milos Papp Kezdeté 8 órákor

Vigszínház

A tanítónő. Színmű három felvonásban. Írta Brédy Sándor. A tanítónő Varsányi I. A tanítónő anyja Haraszthi H. Óros Nagy István Szarany Nagyasszony Kiss I. A tanító Tihanyi Kántor Venurey Kántorkisasszony Komlóssy I. Főúr Hegedüs Káplán Góln Szolgabíró Tapolczai Törvénybíró Balassa Gray Ida Hegedüs Kezdeté fél 8 órákor

Apollo Projektograf

(Telefon 68-39.) Az uzsorás. Az anya sírjánál. A kis zeneművész, mint kéményseprő. A dühönös részeges. A két zsebtolvaj. A kis chauffeur. Világító torony. A kivátság teljesítése. A jókedvű istennő. A szerelem hatalma. Amerikai diákok csínyjei. Kezdeté 6 órákor.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-s. 17

HANAKO

utolsó fellépése május 15-én és 18 különleges szám. Az előadások kezdete 8 órákor. Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig. A téli kertben reggel 5 óráig VORÓSELEK színgyűjteményre hangversenyt.

PÁLMALEGTŐ NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM. Esténként TOLL ÁRPAD és KÁROLY zenekarának hangversenye. Előkelő családok találkozó helye. Rendű konyha, kifőző-műhely-gyorsküti és különleges borok. Számos látogatási kértisztelettel.

EKAMP GYULA

a bikszádi fürdő étterem volt bérlelője.

BEKETOW CIRKUSZ

Ma este háromnegyed 8 órákor nagy különlegességi előadás az összes szerződött művészek és művésznők felhívásával.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintatípusokat megismer Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (Bej. cég.) BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjátékosok egyedül raketjavítója. MACHER REZSŐ sportüzlete Budapest, IV., Koronaheroeg utca 3. szám. (Az udvarban)

Butorok művészi javítása

Megrongált vagy rosszul készített finomabb butorokat teljesen új állapotba hoz, antik butorokat szakszerűen rendbe hoz, zongorát polítoz, továbbá állandóan raktáron tart finom berendezéseket, valamint konyha- és előszoba-butorokat

RÉTI JAKAB műasztalos

BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 25. szám.

«ETERNEL» HÁLO-SZOBA BUTOROK

fényezett tömör keményfa, mahagoni betéttel: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, üveglappal, mozdótűkkel és márványtal 240 ft.; ugyanaz, csak a betétek fényezve, 200 ft. Szállodásoknak kedvezmény. Közvetlenül csak az asztalosnál: IX., Tüzoltó-utca 38. földszint.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer- Hitel-osztály megnyílt

a legelőbbtől a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál törlesztendő részlete.

A vásárolt zongorák vagy hangszerek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné.

Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telépő. Budapest, Király-utca 58. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszerről külön díjmentesen.

TATRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb osaládi mulatója. Ma és mindennap

Teljesen új szenzációs műsor. Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás. Nemes Lessné Melta Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard barónó cocottdalok (harakiszérettel). La belle Sylvia dán soubrette. Humberto & Bernardo zene-excentrikusok. Orlova Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schindler Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista. Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor. Telefon 15-10.

2000 koronát

közgyűzőnél deponáltunk annak, ki az általunk szerzett vegyi gázokkal fertőzött lakásokban, autókban egy 615 polokát, melytől vagy egy életképes petét talál. Elvállalunk lakások kifestését, tapétázását, mázolását, parketta beeresztését, ablak tisztítását és lakások pormentesítését motoros vacuum-gépekkel.

SZAB. VAGUUM és SULFID TARSASÁG TELEFON 4-91. lakásztító osztálya. TELEFON 4-91 Városi iroda: V., Béla-utca 2. szám.

Lawn-teniszjátékaink

fiúknak, leányoknak és felnőtteknek

legelőszékesebb és érdekes társas sportjátékot nyújt.

Tennis-raketok: Kezdőknek 2,25, 3,25 ft. Haladóknak 4,50 < Jó játékosoknak 7.-ft. Versenyzőknek 9-12.- < Bajnokoknak 15-19.- <

Pályakerítő-háló (3 m. magas) méterje . . 16 kr. Fehérposztó-teniszlapda tuzatja 5, 6, 7, 8, 9 ft.

Tennisárjegységek és pályatorv ingyen. Plóki és Haas lawn-teniss-üzlete, Budapest, VI., Andrássy-ut 33. szám.

A legtöbb tennis-klub szállítója. Külön raketjavítás-tarifa ingyen.

Wampetics vendéglőjében Kedvező idő esetén naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőtt is katonazene

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta előháló szabad tűzön főzött HALÁSZLÉ KATONA-ZENE.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóüvegek is legelőbbben kaphatók ingyen árnyékvék bérmentve.

Hull a haja? Használja a Petroléum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzetéköldéi helyén Bpest, VIII., József-körút 78. Tassék árjegyzékét kérni.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetősége Debreczenben, 13972/1908. szám. II. oszt.

Pályázati hirdetmény.

A szatmár-németi tápintézetünk telkén építendő 251. 5 m2 alapterületű, földszintes gyermekórához előállítás tárgyában ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kelőleg kiállított és felblyegzett ajánlatok legelőbb folyó évi május hó 26-án déli 12 óráig a m kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkárságánál be nyújthatók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

A tervezetek, a szerződési tervezet és a feltétüzetek a magyar királyi államvasutak üzletvezetősége Debreczenben (Piacz-utca 18. sz., II. em. 19.) vagy szatmár-németi osztálymérnökiségünk irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és az ajánlati költség-számítás egy koronáért megszerzethető.

Az ajánlatok borítékai a következő felirattal látandók el: «Ajánlat a szatmári tápintézet gyermekórázához építésére.

Bánatpénz fejében legelőbbben f. évi május hó 25-én délelőtt 11 óráig 1800 azaz egyezernatszáz korona teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. A készpénzben befizetelt bánatpénz után kamat nem követhető.

Az értékpapírok a budapesti, illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de névértékét meg nem haladható értékben fogadhatnak el. Az üzletvezetőség fentartja magának az ajánlatok között a szabad választás jogait. Debreczen, 1908. május hó. Az üzletvezetőség. (Utánpótlás nem díjaztatik.)

„VALUTA“ erszény
egy darab bőrből készítő ára
1 korona kizárólag

„Székely“ bőrdoboznál
VII. 9 Rákóczi-ut 4.

Arjegyzék ingyen

Magyar Könyvtár.
Szerkesztő Radó Antal.

Egy-egy szám ára 30 fillér.	520 szám	Minden füzet külön is kapható.
--------------------------------	--------------------	-----------------------------------

UJ:

504. Krúdy Gyula. Hét szilvafa.
502. Wilde O. Aforizmak és ötletek. Ford. Radó Teréz.
503. Daudet A. Művészasságok. Ford. Elek Arthur.
504—508. Suro Alfréd. Az aczélikirály. Színmű 4 felvonásban. Ford. Sebestyén Károly.
506. Wilde O. Florenzi tragédia. Ford. Benedek M.
507—508. Berzeviczy Albert. Gróf Széchenyi István.
509. Gustave Flaubert. Heródiás. Ford. Gábor Andor.
510. Conan Doyle. Sherlock Holmes kalandjai. VI. sorozat. Fordította Komor Gyula.
511—512. Farkas Emőd. Gróf Batthyány Lajos élete.
513. Anatole France. Elbeszélések. Fordította Molnár Ferencz.
514—515. Roberto Bracco. Fantomok. Dráma. Fordította Radó Antal.
516. Hedin Sven. Három év Tibetben. Ford. Halász Gyula.
517. Höffding Harald. Darwin élete és tana. Ford. Zoltán Vilmos.
518. Gustave Flaubert. Egy jó lélek. Fordította Gábor Andor.
519. Shakspeare. Julius Caesar. Fordította Vörösmarty Mihály.
520. Farkas Pál. Keleti uti képek.

Kiadja
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám.
Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes speciálista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a nemü életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasstos hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-speciálista országos hírű intézete (Budapest, VII., Rákóczi) (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hupycső-hólyag-, ideg- és háterincsbajokat, az önfertőzés és szifilisz-utóbjait, magömlést, elgyengült férfitörőt, (impotenciát) kezdődő elmezavart, aranyerőt, sörveket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemü szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jehetne el, akkor szivesen adnak levelekre kimerítő választ (a levélbe csak válaszbeléget kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánságra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciálisták gyógyszeréről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, speciálista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
nemi betegségben szenvednek,

mint hupycső és hólyagbajok, hupycsőszűkítések, vizeleti zavak, éjjeli magömlések, sebök és bujakóros bántalmak (syphilis), az önfertőzés utóbjaként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármilyen bőrkütsések stb. nőknél fehérvérnyak, méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymódszárát fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. or. és kir. osztály főorvos országos hírű és a legregibb, 22 éve lennálló rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—6-ig este. Időli hupycső és hólyag bajok vizsgálatára villamos hupycsőtörő segélyvel.

Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakértői tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodik a lass. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Most jelent meg!

Atanító

Fajusi életkép 3 felvonásban.

Írta: Bródy Sándor

Ára 2.50 kor.

SINGER és WOLFNER kiadása
Budapest, VI., Andrassy-ut 10

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálósobákat, ebéd-lőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17—77.

Fióközlet nincsen.
26618

A című tessék gyelni.

VALÓ
di francia különleges gosszók (óvszerek) csakis

F. BERGUERANFILS
leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszeresettek

Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körut 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

ÓVAKODJUNK AZ UTÁNZATÓKTÓL ÉS BANIIVÁNTÓKTÓL

Ügyeljünk az aldirásra:

SANTAL MIDY

Ártalmatlan és teljesen tiszta

ALAPOSAN ÉS GYORSAN GYÓGYITJA
(Kopálva és befecskendezve nélkül) a heveny vagy idült kifolyást.

Minden tokocská a MIDY nevet viseli.

PARIS, 8, rue Violonne.
Főraktár: Török József Budapest, Király-utca, 12, és Andrassy-ut 26, és Magyarország jelenlévő gyógszerházaiban.

Egész sorsjegy **12** korona

Fél sorsjegy **6** korona

Negyed sorsjegy **3** korona

Nyolcz adsorsjegy **1.50** korona

TÖRÖK

Legnagyobb sorsjáték-üzlet, Központ: Szervita-tér 3. Fiókok: Váci-körut 4 Teréz-körut 46.

Bankház R.-T. BUDAPESTEN.

Huzás már május 21. és 23-án.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ékszerek, óvő-eszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen es bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
műtör

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, tehéneknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjeggyel.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

Fogfakék rendkívüli jó minőségűek, nagy és olcsóválasztékban.

MÜLLER J. L.-féle Szalicil-szájviz és fogpor

használatá eltávolít minden fájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájízét. Egy üveg szájviz 80 fillér, 1 korona 60 fillér, nagyobb üveg 3 korona 20 fillér és 6 korona

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpor,
szalicil-vizet használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek továbbterjedését is meggátolja. Doboz 1 kor. 20 fill. és 2 korona 40 fillér.

Müller J. L.-féle Szalicil-fogpép,
darabja 70 fillér. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden feni elősorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

Valódi tojás-olajszippan 30 fill., 3 árb 80 fillér, 1 tucat 3 kor.

MÜLLER J. L. os. és kir. udv. szállító illatszere-és piperezszippan-gyárosnál, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 2. szám.

HOGY HÍVJÁK?

Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinél életemben voltak és vannak pillanatok, mikor szerencséséjét, boldogságát megállapíthatná! Talán a neve melletti osztálysorsjegyszám egy nagyobb nyereménnyel lesz kihuzva a legközelebbi huzásokon.

Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban levő saját vagy családtagjának neve melletti számmal, — mert

KISS szerencséseje NAGY!

Ezen szerencseszámok csakis

Kiss Károly és Társa

bankházában, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13. sz. kaphatók.

Abel 96061	Barnabás 94914	Eleazar 67685	Géza 17046	Johanna 51849	Lóránt 64617	Oktavius 92337	Szalvár 119166
Abrahám 8171	Beatrix 24770	Elemér 37471	Gida 8247	Jolán 60131	Lothar 96081	Olga 60130	Szerafino 63326
Adám 13560	Béla 18614	Eleonora 107475	Gilbert 21391	Jónás 8396	Lőrinc 68013	Olivér 73362	Szeréna 8218
Adél 22432	Bence 8240	Eliás 94911	Gizella 93398	Jónathán 48148	Lucia 119180	Olympia 90804	Szidónia 90736
Adolár 37781	Bendek 45593	Ella 66911	Gottfrid 64592	Jordán 27359	Lucián 45593	Orbán 13263	Szigfried 102269
Adolf 12713	Benjamin 27179	Elvira 8318	Guidó 102262	Józsa 18618	Ludmilla 20092	Oszkár 22254	Szilárd 78239
Adorján 119198	Benő 108101	Elza 32068	Gusztáv 91542	József 106071	Ludwig 79719	Othello 39051	Taksony 22283
Adrián 51349	Bernát 90810	Emanuel 39766	Gyárfás 73386	Judán 90816	Lujza 91542	Othmár 4417	Tamás 60987
Adriene 73362	Berta 68745	Emil 106154	György 69101	Judith 73386	Lukács 67649	Ottília 12712	Taszió 60084
Agátha 91541	Bertalan 51244	Emilia 94905	Györgyik 108059	Julia 54418	Lukrécia 20052	Ottó 21522	Tekla 90816
Agnes 67656	Bertold 13263	Emma 27359	Győző 96068	Juliska 8316	Magda 8200	Ottokár 37462	Teofil 39458
Agost 2302	Bertram 46942	Emőd 39416	Gyula 78303	Jusztina 108978	Magdolna 33298	Ódön 96842	Teodor 74138
Agoston 39751	Biri 27404	Endre 13038	Gyuri 8300	Jutka 64233	Malvina 107375	Órzi 102120	Terci 107151
Akos 22953	Blanka 8231	Erasmus 4407	Habakuk 23149	Kajetán 90722	Manfréd 90778	Pál 90819	Teréz 96828
Aladár 108047	Bódog 60094	Erna 46009	Hajnalka 37462	Kálmán 27185	Manó 22433	Paula 60126	Terka 23113
Alajos 18620	Bogdán 79319	Ernesztin 119133	Hedvig 13261	Kamill 41646	Marcel 17602	Paulin 90438	Tibor 50472
Albán 24755	Boldizsár 90459	Ernő 78251	Heléna 107688	Karolin 17046	Margit 21514	Pepi 13038	Tihamér 73396
Albert 34288	Bonifác 102267	Ervin 52612	Henrik 90805	Károly 31279	Mária 37769	Péter 22239	Tinka 8544
Albin 22236	Borbála 22438	Erzsébet 67581	Hermann 90791	Katalin 21507	Mariska 22431	Piroska 90848	Titusz 91544
Albrecht 3362	Boriska 17007	Eszter 27996	Henriette 18618	Katarina 108033	Má k 79316	Pista 79344	Tivadár 7493
Alfred 90728	Böske 20063	Etel 9805	Hermína 9819	Kázmer 96069	Márkus 60110	Pongrác 60101	Timon 105435
Alfréd 78229	Brigit'a 102291	Eufrozina 94790	Hilda 21514	Kelemen 67685	Mártha 96061	Rachel 90510	Tódor 46797
Alice 118189	Camilla 92304	Eugenia 86004	Hubert 39555	Keresztély 51198	Martin 106030	Rafael 8396	Ulrik 90145
Amália 51477	Carolina 64233	Eva 51249	Hugó 90746	Klára 8200	Márton 92330	Regina 22972	Urbán 13251
Ambrus 18610	Cecilia 21380	Ezsaiás 8186	Humbert 18311	Klódild 22292	Máté 79846	René 102200	Valentin 94975
Andor 41646	Cézár 8305	Fábián 20052	Ibolyka 2330	Kolozs 17007	Matild 2330	Rezső 2330	Valér 92591
András 32063	Ciriil 48148	Fanni 67312	Ió 22431	Konrad 32063	Mátyás 22236	Richárd 64592	Valéria 119167
Andrián 21596	Clementin 108999	Farkas 90743	Igaác 39759	Konstant 90791	Maxim 37471	Róbert 9811	Vazul 90447
Angelka 8533	Constant 92337	Felécia 92591	Ilka 90778	Kornél 67312	Melánia 27404	Rokus 39061	Vencel 8282
Anna 69132	Córa 60126	Félix 54418	Illés 110556	Kornélia 78259	Melinda 90743	Roland 23123	Vendel 46779
Antal 106180	Cornélia 22972	Ferdinánd 90804	Ilma 96076	Kristóf 8149	Melitta 69132	Román 18611	Verona 90600
Antónia 94248	Cristian 19114	Ferenc 119155	Hona 79346	Krisztian 41640	Menyhért 108047	Romeo 90628	Vidor 105457
Aranka 3364	Dániel 193377	Flóra 22254	Imre 90848	Krisztina 39183	Mici 45189	Róza 24761	Viktor 45171
Arisztid 103175	Dávid 60131	Flórian 37769	Ipoly 102201	Lajos 22953	Mihály 27179	Rozália 106052	Viktoria 22444
Armand 93655	Demeter 9811	Flóris 21522	Ince 8319	László 17024	Miklós 20063	Rozina 5205	Vilma 102227
Armin 53395	Demjén 37470	Fodor 8145	Iren 90408	Laura 108065	Miksa 8533	Rózsika 22444	Vilmos 90737
Arnold 13562	Dénes 22239	Franciska 17024	Irma 107500	Lázár 90659	Milán 93654	Rudolf 48170	Vince 8218
Aron 23123	Dezso 13030	Frida 90540	István 90722	Lea 64235	Mór 64581	Salamon 108040	Virgil 38900
Árpád 45189	Domokos 45185	Fridrika 60130	Iván 8236	Lehel 51478	Móric 78303	Sámson 73357	Walter 48170
Arthur 79846	Donáth 39061	Frigyes 79344	Ivor 90675	Lénárd 90805	Mózes 90844	Samu 65974	Wilhelm 65974
Arthúr 92330	Dóra 90819	Fülöp 90816	Izabella 96081	Lenke 67656	Náci 51244	Sámuel 22216	Wladimir 73357
Arzén 34279	Dorottya 102192	Gábor 106067	Izidor 106060	Leó 1332	Nándor 4417	Sándor 67680	Wolfram 90661
Attila 20062	Döme 22243	Gábril 93327	Izor 90549	Leontin 22243	Nárcisz 13030	Sári 90799	Zachariás 20560
Augusta 90686	Dömötör 8104	Gábrille 64235	Izsák 8241	Leonora 39416	Natalia 22432	Sarolta 18610	Zádor 92328
Aurél 64617	Eberhard 20068	Gáspár 54478	Izso 32053	Leopold 24770	Náthán 13592	Sepestyén 24755	Zoltán 8123
Aurélia 103060	Edith 39051	Gebhard 13031	Jakab 46923	Lidia 32068	Nelli 24796	Simon 37781	Zseni 118188
Balázs 90438	Ede 60110	Gedeon 8117	Janka 68013	Lina 107468	Nesztli 18620	Soma 46923	Zsigmond 90737
Bálint 51242	Eduard 91942	Gellért 27185	János 51193	Lipót 94905	Netti 32053	Stefánia 24996	Zsófia 13269
Baltazár 67680	Edwin 50467	Gergely 107674	Jenő 22433	Livia 96087	Nina 21506	Szabolcs 8319	Zsuzsanna 45171
Barbára 90802	Elek 107469	Gertrud 90814	Joachim 16692	Lorenc 68745	Norbert 9805	Szaniszló 102291	Xavér 38900

A szíves megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Központ: **Kiss Károly és Társa** Fióközletek: Erzsébet - körut 22. VIII., Rákóczi-ut 55.

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

A XXII. sorsjáték első osztályának huzása már **május 21 és 23-án** lesz.

Tessék kivágni és önműnkre beküldeni.

MEGRENDELÉS

KISS KAROLY és TARSÁ BANKHAZA
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Szíveskedjék nekem a XXII. sorsjáték I. osztályára a ..... sorsjegyet, hivatalos tervet és majd nyereményjegyzéket küldeni.

A sorsjegy ára (mellékelve bélyegeken küldöm) ..... (A meg nem felső módot azivesked-jék áthuzni.)
..... (kérem utánvételezni.)

Pontos Név: .....
cím: Lakhely utca, házszám: .....
Utolsó posta. (megye) .....

Az I. osztályú sorsjegyek árai

Egy nyolcad 1 K 50 f.
Egy negyed 3 > >
Egy fél 6 > >
Egy egész 12 > >

Az Osztálysorsjáték legutóbb megjelent képes leírását **INGYEN** és bérmentve küldjük meg

